

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

DET CIVILA
VETERINÄRVÄSENDET
ÅR 1948

AV

KUNGL. VETERINÄRSTYRELSEN

STOCKHOLM

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

510835

INLEDNING

TILL

Det civila veterinärväsendet / av Kungl. Veterinärstyrelsen. - Stockholm : Norstedt, 1918-1951. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1916-1949.

1916-1945 utgiven av Kungl. Medicinalstyrelsen.

1916-1948 med innehållsförteckning och parallelltitel på franska: Hygiène et service vétérinaire civil en Suède. – 1916-1942 även med sammanfattning på franska. - 1949 med innehållsförteckning och parallelltitel på engelska: The civil veterinary service.

Föregångare:

Veterinärväsendet ingår som ett kapitel i årg. 1911-1915 av:

Allmän hälso- och sjukvård / Socialstyrelsen. – Stockholm, 1913-1982. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1979.

Det civila veterinärväsendet. År 1948. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

DET CIVILA
VETERINÄRVÄSENDET
ÅR 1948

AV

KUNGL. VETERINÄRSTYRELSEN

STOCKHOLM

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

510835

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

HYGIÈNE ET SERVICE
VÉTÉRINAIRE CIVIL
EN SUÈDE

EN

1948

PAR

LA DIRECTION ROYALE
DES SERVICES VÉTÉRINAIRES

Till

Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Jordbruksdepartementet.

Kungl. Veterinärstyrelsen får härmed jämlikt 5 § i styrelsens instruktion
öfverlämna berättelse angående det civila veterinärväsendet i riket för år
1948.

G. A. BOUVENG.

STURE LINDSTRÖM.

C.-G. Liljeblad.

Stockholm den 30 november 1949.

Innehållsförteckning.

	Sid.
I. <i>Verksamheten inom den centrala statliga veterinärmyndigheten</i>	1
1. Veterinärstyrelsens organisation. 2. Ärenden och expeditioner. 3. Författningar rörande det civila veterinärväsendet.	
II. <i>Veterinärernas antal, tjänsteförhållanden och verksamhet</i>	
1. Veterinärernas antal och tjänsteförhållanden. 2. Allmänna hälsotillståndet bland husdjuren jämte ladugårdshygien.	5
III. <i>Sjukdomar bland husdjuren</i>	12
1. Mjältbrand. 2. Smittsam blodbrist. 3. En hönspestliknande sjukdom. 4. Höns-tyfus. 5. Tuberkulos hos nötkreatur. 6. Smittsam kastning hos nötkreatur.	
IV. <i>Karantänsväsendet</i>	21
V. <i>Födoämneskontrollen</i>	21
A. <i>Köttkontrollen</i>	21
1. Offentliga slakthus. 2. Kommunala köttbesiktningsbyråer. 3. Kontrollslakterier. 4. Statsinspektionen över köttkontrollen.	
B. <i>Mjölkkontrollen</i>	23
VI. <i>Pastöriseringskontrollen av mjölk och gräddes m. m.</i>	23

Tabeller i anslutning till texten.

Tab. A. Antal veterinärer i riket länsvis, vid årets slut	6
» B. Förekomsten av mjältbrand och frasbrand, länsvis	14
» C. Förekomsten av mjältbrand och frasbrand under de olika månaderna av året	14
» D. Översikt över tuberkulinundersökningar, utförda under året	17
» E. Resultatet av tuberkulinundersökningar under sista tioårsperioden	18
» F. Den kliniska tuberkuloskontrollen	18
» G. Nedslaktningar på grund av juver- och könstuberkulos	19
» H. Kastsjukebekämpandets omfattning	20
» I. Antalet kastsjukesmittade besättningar, länsvis	20
» J. Sammandrag av veterinärernas uppgifter om mjölkkontrollen	22
» K. Pastöriseringskontrollen vid mejerierna	23

Tabellbilagor.

Tab. 1. Antal för invasions sjukdomar behandlade djur, länsvis	26
» 2. Antal för infektionssjukdomar behandlade djur, länsvis	27
» 3. Antal för övriga sjukdomar behandlade djur (med undantag för i epizootilagen upptagna sjukdomar liksom även för tuberkulos och smittsam kastning under- sökta djur), länsvis	29
» 4. Förekomst av vissa sjukdomar, länsvis	30
» 5. Antal vid offentliga slakthus och kontrollslakterier slaktade och besiktigade djur	32
» 6. (Rubrikhänvisning.) Antal vid offentliga slakthus och kontrollslakterier helt eller delvis beslagtagna kroppar samt vidtagna åtgärder	33
» 7. (Rubrikhänvisning.) Antal och vikt av vid offentliga slakthus och kontrollslakterier särskilt behandlade hela kroppar jämte uppgift å behandlingens art	33
» 8. (Rubrikhänvisning.) Viktigare beslagsorsaker vid offentliga slakthus och kontroll- slakterier	33
» 9. Antal vid köttbesiktningsbyråer besiktigade djurkroppar	34
» 10. (Rubrikhänvisning.) Antal vid köttbesiktningsbyråer helt eller delvis beslagtagna kroppar samt vidtagna åtgärder år 1948	35
» 11. (Rubrikhänvisning.) Antal och vikt av vid köttbesiktningsbyråer särskilt behand- lade kroppar jämte uppgift å behandlingens art år 1948	35

Table des matières.

	Pag.
I. <i>Activité de la Direction Royale des Services Vétérinaires.</i> (Organisation. Ordonnances.)	1
II. <i>Nombre, détail du service et activité des vétérinaires.</i> (Nombre et détail du service des vétérinaires. Conditions sanitaires générales parmi les animaux domestiques. Hygiène des étables.)	5
III. <i>Maladies des animaux domestiques.</i> (Charbon bactérien. Anémie infectieuse des chevaux. Peste aviaire. Diarrhée blanche bacillaire. Tuberculose des bêtes bovines. Avortement épizootique des vaches)	12
IV. <i>Quarantaine</i>	21
V. <i>Contrôle des aliments</i>	21
A. <i>Contrôle des viandes</i>	21
(Abattoirs publics. Bureaux municipaux du contrôle des viandes. Boucheries de contrôle. Contrôle de l'Etat sur les viandes.)	
B. <i>Contrôle du lait</i>	23
VI. <i>Contrôle de la pasteurisation du lait, crème etc.</i>	23

Tableaux au sujet du texte.

Tabl. A. Nombre des vétérinaires en Suède à la fin de l'année, par département	6
Tabl. B. L'existence du charbon bactérien et de l'emphysème du charbon, par département	14
Tabl. C. L'existence du charbon bactérien et de l'emphysème du charbon pendant les mois différentes de l'année	14
Tabl. D. Tableau des épreuves par la tuberculine pendant l'année	17
Tabl. E. Résultat des épreuves par la tuberculine pendant la période décennale dernière	18
Tabl. F. Le contrôle tuberculose clinique	18
Tabl. G. Abatage à cause de tuberculose de mammite et de métrite	19
Tabl. H. L'extension de la lutte contre l'avortement épizootique des vaches	20
Tabl. I. Nombre des troupeaux contaminés de l'avortement épizootique des vaches	20
Tabl. J. Résumé des rapports du contrôle du lait	22
Tabl. K. Contrôle de la pasteurisation dans les laiteries	23

Annexes.

Tabl. 1. Nombre des animaux traités pour maladies parasitaires, par département	26
Tabl. 2. Nombre des animaux traités pour maladies infectieuses, par département	27
Tabl. 3. Nombre des animaux traités pour d'autres maladies	29
Tabl. 4. Certaines maladies, par département	30
Tabl. 5. Nombre des animaux abattus et examinés aux abattoirs publics et aux boucheries de contrôle	32
Tabl. 6. Nombre des corps (viandes) saisis aux abattoirs publics et aux boucheries de contrôle et les mesures prises en conséquence. (Rubrique)	33
Tabl. 7. Nombre et poids des corps entiers traités aux abattoirs publics et aux boucheries de contrôle ainsi qu'un résumé sur le caractère du traitement. (Rubrique)	33
Tabl. 8. Causes importantes de saisie (des viandes examinées) aux abattoirs et aux boucheries de contrôle. (Rubrique)	33
Tabl. 9. Nombre des examinés aux bureaux d'inspection	34
Tabl. 10. Nombre des corps (viandes) saisis aux bureaux d'inspection et les mesures prises en conséquence. (Rubrique)	35
Tabl. 11. Nombre et poids des corps entiers traités aux bureaux d'inspection ainsi qu'un résumé sur le caractère du traitement. (Rubrique)	35

I. Verksamheten inom den centrala statliga veterinärmyndigheten.

1. Veterinärstyrelsens organisation.

Den centrala civila veterinäradministrationen är sedan den 1 juli 1947 förlagd till veterinärstyrelsen.

Styrelsen förestås av en överdirektör — som icke behöver vara och för närvarande icke är veterinär — under vilken sortera fyra byråchefer, var och en chef för en byrå. Byråerna äro följande: allmänna byrån, hygienbyrån, tuberkulosbyrån samt administrativa byrån. Cheferna för de tre förstnämnda bära titeln veterinärråd och äro legitimerade veterinärer, chefen för administrativa byrån skall äga kompetens för domarämbete.

De ärenden, vilka handläggas av veterinärstyrelsen, fördelas mellan de olika byråerna i huvudsak sålunda.

Allmänna byrån: Ärenden rörande: veterinärkonstens utövande, veterinärdistrikt, civila veterinärbefattningar, militärveterinärer, smittsamma husdjurssjukdomar, husdjurens hälsotillstånd och behandling i övrigt, införsel av levande djur och varor, karantänsanstalter samt förande av matrikel över veterinärerna.

Hygienbyrån: Ärenden rörande: stads- och besiktningsveterinärer, offentliga slakthus, kommunala köttbesiktningsanstalter, kontrollsakterier och andra under statens kontroll ställda slakteriinrättningar, in- och utförsel av köttvaror och djurfett samt mjölkhygien och den animala födoämneshygienen i övrigt.

Tuberkulosbyrån: Ärenden rörande: husdjurssjukdomar, vilkas bekämpande må handhas av hushållningssällskap, godkännande och kontroll av veterinärer och laboratorier för sådant bekämpande samt ladugårdshygien i allmänhet.

Administrativa byrån: Ärenden rörande: viktigare författningar, administrativa och juridiska frågor i allmänhet, styrelsens organisation och personal, styrelsens medelsförvaltning samt till veterinäradministrationen hörande frågor av kameral natur.

2. Ärenden och expeditioner.

Antalet inkomna ärenden under år 1948 uppgick till 158 774; antalet utgående expeditioner var 18 248.

Inkomna ärenden.

Kungl. brev och ämbetsskrivelser	303
Kungl. remisser	72
Övriga ärenden	25 620
Anmälningar, rekvisitioner och rapporter	120 738
Räkningar	12 041
	Summa 158 774

Utgående expeditioner.

Underdåniga utlåtanden och skrivelser	259
Övriga expeditioner (koncept)	13 749
Handbrev	4 240
	Summa exp. 18 248

3. Författningar rörande det civila veterinärväsendet.

Under år 1948 ha utkommit följande författningar av mera allmänt intresse rörande veterinärväsendet, vilka äro intagna i den av veterinärstyrelsen utgivna Samling av författningar och cirkulär m. m. angående veterinärväsendet med nedan angivna nummer.

Jan. 2. Vet.styr:ns kung. ang. städer i riket, till vilka införsel av idisslande djur, svin samt djur, hörande till hästsläktet, må äga rum (nr 1).

Jan. 2. Vet.styr:ns kung. ang. samhällen i riket, över vilka införsel av köttvaror och djurfett må äga rum (nr 2).

Febr. 20. K. kung. med förordnande jämlikt 1 § förordningen den 20 juni 1941 (nr 577) ang. bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur (nr 3).

Febr. 20. K. kung. med förordnande jämlikt 10 § kungörelsen den 17 juni 1943 (nr 387) angående bekämpande av smittsam kastning hos nötkreatur (nr 4).

Mars 3. Transumt av K. kung. ang. enskildas innehav av brevduvor vid krig eller krigsfara m. m. (nr 34).

Mars 19. K. förordning ang. ändrad lydelse av 1 § förordningen den 27 mars 1942 (nr 134) om viss tillämpning i fråga om kött av älg med flera djur av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakt-hus, m. m. (nr 12).

Mars 19. K. kung. om ändrad lydelse av 2 § kungörelsen den 30 november 1934 (nr 558) om besiktning och stämpling av kött m. m. enligt lagen angående köttbesiktning och slakthus (nr 13).

Mars 19. K. kung. om ändrad lydelse av 10 § kungörelsen den 30 november 1934 (nr 563) ang. kontroll vid utförsel av kött (nr 14).

Mars 19. Transumt av K. brev till vet.styr:n ang. bemyndigande för veterinärstyrelsen att medgiva undantag i vissa avseenden från bestämmelserna i 13 och 15 §§ kungörelsen den 9 december 1898 (nr 127) angående vad iakttagas bör till förekommande av smittosamma husdjurssjukdomars infö-rande i riket (nr 16).

April 9. K. kung. om ändrad lydelse av 1 § kungörelsen den 16 september 1933 (nr 559) med vissa bestämmelser ang. narkotiska ämnen och beredningar (nr 17).

April 16. Transumt av Statens livsmedelskommissions cirkulär nr 3075. Bestämmelser ang. vissa mejeriprodukter m. m. (nr 7).

April 16. K. kung. angå statsbidrag till hovvårdsverksamhet (nr 10).

April 23. K. förordning om ändrad lydelse av 24 § förordningen den 20 juni 1941 (nr 577) angående bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur (nr 5).

April 23. K. kung. om ändrad lydelse av 27 § kungörelsen den 17 juni 1943 (nr 387) angående bekämpande av smittsam kastning hos nötkreatur (nr 6).

April 29. Vet.styr:ns kung. ang. vissa inskränkningar i den karantäns- och exportbesiktningsveterinär åvilande uppgiftsskyldigheten (nr 8).

April 29. Vet.styr:ns cirk. till samtliga veterinärer i riket med föreskrifter ang. den vaccin, som må användas vid vaccination mot valpsjuka (nr 9).

Maj 11. Lag ang. köttbesiktning och slakthus (nr 11).

Maj 14. K. kung. ang. ändrad lydelse av 3 § 2 mom. kungörelsen den 30 november 1934 (nr 558) om besiktning och stämpling av kött m. m. enligt lagen ang. köttbesiktning och slakthus (nr 15).

Maj 28. K. kung. om ändring i kungörelsen den 10 november 1933 (nr 607) ang. indelning av riket i veterinärdistrikt (nr 18).

Maj 28. Transumt av K. brev till vet.styr:n ang. inrättande av nya veterinärdistrikt m. m. (nr 30).

Juni 4. Transumt av Jordbruksdept:ets ämb.skr. till vet.styr:n ang. be- myndigande för veterinärstyrelsen att pröva och avgöra ärenden rörande införsel till riket av kreaturssperma (nr 31).

Juni 26. K. kung. ang. ändrad lydelse av 6 § kungörelsen den 26 juli 1926 (nr 389) om allmänna grunder ang. försäkring med statsbidrag mot förluster på grund av smittsamma husdjurssjukdomar (nr 20).

Juni 30. K. kung. om ändrad lydelse av 2 § 1 mom. allmänna resereglementet den 27 juni 1929 (nr 210) (nr 19).

Juni 30. Statens allmänna avlöningsreglemente (nr 21).

Juni 30. Transumt ur lag om ändring av strafflagen (nr 22).

Juni 30. Lag ang. ändrad lydelse av 12 § lagen den 12 april 1935 (nr 105) om bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar (epizootilag) (nr 23).

Juni 30. K. kung. med vissa bestämmelser ang. dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst under budgetåret 1948/49 (nr 24).

Juni 30. K. kung. ang. grunderna för beräkning av levnadskostnadsindex m. m. (nr 25).

Juni 30. K. kung. med vissa bestämmelser ang. kallortstillägg (nr 26).

Juni 30. K. kung. med övergångsbestämmelser till statens allmänna avlöningsreglemente (nr 27).

Juni 30. K. kung. med tilläggsbestämmelser till statens allmänna avlöningsreglemente (nr 32).

Juni 30. K. kung. om införsel av levande duvor samt om rätt att innehava brevdovor m. m. (nr 33).

Juli 21. K. kung. om ändring i vissa delar av kungörelsen den 30 november 1934 (nr 559) ang. kontrollslakterier (nr 35).

Juli 30. Transumt av K. brev ang. maximitaxa för år 1949 å avgift för köttbesiktning m. m. (nr 29).

Aug. 6. Vet.styr:ns cirk. ang. apotekens expeditionsskyldighet nattetid samt sön- och helgdagar (nr 28).

Okt. 1. Vet.styr:ns och Lantbruksstyr:ns cirk. ang. de genomsnittliga slakt- och livvärden, som skola äga tillämpning vid värdering enligt ämbetsverkens anvisningar den 9 oktober 1946 (nr 58) av kor och högdräktiga kvi-
gor tillhörande grupp I (normala kor) (nr 36).

Okt. 8. K. brev till vet.styr:n ang. bemyndigande för veterinärstyrelsen att medgiva undantag från vissa bestämmelser rörande utförsel av djur med ångfärja (nr 37).

Okt. 8. Vet.styr:ns kung. ang. viss ändring i gällande ordning för besiktning av djur, som utföras från riket (nr 38).

Okt. 12. Vet.styr:ns cirk. till samtliga veterinärer i Norrbottens län ang. obduktion av hästar som dött eller dödats på grund av smittsam blodbrist (nr 42).

Okt. 15. K. kung. om ändring i kungörelsen den 12 april 1935 (nr 106) med närmare föreskrifter ang. bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar (nr 43).

Nov. 16. Vet.styr:ns kung. ang. ändringar i K. Medicinalstyrelsens föreskrifter den 13 september 1941 (Ser. B. nr 51) ang. bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur (nr 39).

Nov. 19. Transumt av jordbruksdep:tets ämb.skr. till veterinärstyrelsen ang. anstånd med ledigförklarande av distriktsveterinärtjänsten i Los distrikt (nr 44).

Dec. 3. Vet.styr:ns cirk. ang. ändring i fråga om beteckning å vissa blanketter och öronmärken (nr 40).

Dec. 3. Vet.styr:ns cirk.skr. till samtliga veterinärer ang. utfärdande av rapport över tuberkulinundersökning (nr 41).

II. Veterinärernas antal, tjänsteförhållanden och verksamhet.

1. Veterinärernas antal och tjänsteförhållanden.

Veterinärernas antal den 31 december 1948 var 669 såsom av tab. A närmare framgår.

Veterinärernas fördelning på de olika befattningarna framgår av tab. A. Framhållas bör att i en del fall en veterinär innehar flera tjänster; härvid har vederbörande hänförs till den grupp som utgör hans huvudbefattning. Är t. ex. en distriktsveterinär tillika besiktningsveterinär, har han i ifrågasvarande tabell endast upptagits såsom distriktsveterinär. Härav följer att verkliga antalet veterinärbefattningar är större än antalet tjänsteveterinärer.

De civila tjänsteveterinärerna utgöras av följande kategorier: länsveterinärer, distriktsveterinärer, civila veterinärstipendiater, extra veterinärer vid den civila husdjurssjukvården, stadsveterinärer, besiktningsveterinärer, karantänsveterinärer, exportbesiktningsveterinärer, chefveterinärer och assistentveterinärer vid vissa hushållningssällskap samt i samband med epizootier tillfälligt förordnade överveterinärer, biträdande överveterinärer och extra veterinärer. Dessa veterinärers huvudsakliga anställnings- och avlöningsförhållanden framgå av nedanstående sammanställning.

Länsveterinärerna äro alltsedan institutionens tillkomst 1830 statsanställda. Sedan den 1 juli 1947 äro länsveterinärbefattningarna enligt statens allmänna avlöningsreglemente den 30 juni 1947 hänfödda till lönegrad Ca 27. Stationsorter för länsveterinärerna äro residensstäderna. — Inom Stockholms stad fullgör förste stadsveterinären länsveterinärs tjänsteåligganden.

Distriktsveterinärerna äro sedan den 1 januari 1934 statsanställda. Från och med den 1 juli 1947 äro distriktsveterinärbefattningarna genom statens allmänna avlöningsreglemente den 30 juni 1947 hänfödda till löneplan nr 4, omfattande fem lönegrupper, mellan vilka de jämlikt Kungl. brev den 25 juli 1947 tills vidare fördelats. Distriktens omfattning framgår av Kungl. kungörelsen den 10 november 1933 (nr 607; B 16) angående indelning av riket i veterinärdistrikt med däri gjorda ändringar.

Civila veterinärstipendiater förordnas av styrelsen enligt Kungl. Maj:ts stadga den 15 juni 1935 (nr 410; B. 29) för civila veterinärstipendiater.

Extra veterinärer vid den civila husdjurssjukvården förordnas av veterinärstyrelsen antingen för i regel kortare tjänstgöring exempelvis i distrikt, vars innehavare behöver lättnad i arbetsbördan, eller efter framställning av kommuner, inom vilka på grund av avståndet till den ordinarie distriktsveterinärens stationsort eller annan liknande orsak svårigheter uppstått för det behöriga tillgodoseendet av den allmänna husdjurssjukvården. I intet-

Tab. A. Antal legitimerade veterinärer i riket länsvís den 31 december 1948.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
L ä n	Innehavare av ordinarie eller extra ordinarie befattningar												Innehavare av arvodes- befattningar				Obefordrade veterinärer	Privat- praktise- rande ve- terinärer		Ej praktiserande veterinärer	Summa		
	statliga						kommunala eller enskilda						statliga		kommunala eller enskilda			Ej pensione- rade	Pensionerade				
	Veterinär- styrelsen	Veterinär- högskolan	Statens vet- med. anstalt	Statens vet- erinarer	Militär- veterinärer	Läns- veterinärer	Distrikts- veterinärer	Stuteri- veterinärer	Veterinärin- rättin. i Skara	Stads- veterinärer	Slakthus- veterinärer	Veterinärer vid kontroll- slakterier	Hushållnings- sällskap	Veterinär- högskolan	Statens vet.- medicinska anstalt	Extra vet. vid den civila hus- djursjukvården						Insemination	Veterinärer för artfellell
Stockholms stad	10	20	16	6	—	—	—	—	4	2	—	1	6	1	—	—	—	2	—	18	86		
Stockholms län	—	—	—	1	1	9	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2	7	23			
Uppsala	—	—	—	1	1	7	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	2	1	17			
Södermanlands	—	—	—	—	1	10	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	2	26			
Östergötlands	—	—	—	1	1	16	—	—	1	3	3	3	—	—	—	1	4	4	4	38			
Jönköpings	—	—	—	1	1	11	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3	1	2	2	26			
Kronobergs	—	—	—	—	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	13			
Kalmar	—	—	—	—	1	14	—	—	1	—	—	3	—	—	—	1	2	1	1	25			
Gotlands	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	7			
Blekinge	—	—	—	—	1	5	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	12			
Kristianstads	—	—	—	3	1	10	—	—	—	—	—	6	2	—	—	2	1	3	2	31			
Malmöhus	—	—	—	1	1	21	1	—	6	2	5	5	2	—	—	—	6	3	6	56			
Hallands	—	—	—	—	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	17			
Göteborgs o. Bohus . .	—	—	—	2	1	10	—	—	—	3	3	4	1	—	—	—	2	1	2	21			
Älvsborgs	—	—	—	—	1	17	—	—	2	—	—	2	1	—	—	—	—	2	—	25			
Skaraborgs	—	—	—	3	1	15	—	6	—	—	—	3	2	—	—	1	1	1	1	34			
Värmlands	—	—	—	1	1	14	—	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	21			
Örebro	—	—	—	—	1	10	—	—	1	—	—	1	2	—	—	—	1	—	1	17			
Västmanlands	—	—	—	1	1	8	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	2	—	—	18			
Kopparbergs	—	—	—	—	1	15	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	3	26			
Gävleborgs	—	—	—	—	1	10	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	2	1	16			
Västernorrlands	—	—	—	1	1	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	15			
Jämtlands	—	—	—	2	1	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	15			
Västerbottens	—	—	—	2	1	13	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	1	3	23			
Norrbottnens	—	—	—	1	1	9	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	14			
Utan fast tjänstg:ort . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47	—	—	47			
Summa	10	20	16	27	24	260	1	6	23	12	47	21	6	1	14	25	47	14	34	661			

dera fallet får förordnandet medföra särskild kostnad för statsverket och vederbörande uppbär sålunda endast de förrättningsarvoden, som tillkomma honom enligt gällande taxor, jämte — i det senare fallet — den avlöning, som de förslagsställande kommunerna utfäst sig att gälda. Dessutom har styrelsen under året förordnat extra veterinärer för tjänstgöring inom förening för artificiell insemination. Dessa veterinärer uppbära lön av föreningen samt i vissa fall även arvoden. Inom nämnda föreningar verka även vissa icke examinerade svenska veterinärstuderande samt ett antal från utlandet kommande veterinärer, vilka icke inneha svensk veterinärlegitimation men tilldelats arbetstillstånd inom riket.

Stadsveterinärer med rätt till tjänstårsberäkning tillsättas i Stockholm och Göteborg av hälsovårdsnämnderna efter veterinärstyrelsens hörande. i städer, där stadsveterinären är förordnad som besiktningsveterinär, av veterinärstyrelsen samt i övriga städer av stadsfullmäktige efter veterinärstyrelsens hörande. Befattningshavarna avlönas av vederbörande kommun.

Besiktningsveterinärer vid offentliga slakthus, kontrollslakterier och köttbesiktningsbyråer tillsättas av veterinärstyrelsen samt avlönas av vederbörande kommun eller slakteri.

Karantäns- och exportbesiktningsveterinärer tillsättas av veterinärstyrelsen samt uppbära förrättningsarvode enligt veterinärtaxan den 8 december 1933 (nr 630; B. 28). Karantänsveterinären i Haparanda uppbär därjämte årsarvode.

Chef- och assistentveterinärer vid hushållningssällskap anställas av sällskapen. Tjänstårsberäkning tillkommer enligt av Kungl. Maj:t för varje tjänst meddelat beslut varje av veterinärstyrelsen i fråga om kompetensen godkänd veterinär. Avlöning utbetalas av hushållningssällskapet och utgöres i regel av dels fast årslön, dels vissa arvoden för verkställda förrättningar.

Överveterinärer, biträdande överveterinärer och extraveterinärer för epizootibekämpande förordnas under viss tid av veterinärstyrelsen och uppbära därvid dagarvode enligt veterinärtaxan.

2. Allmänna hälsotillståndet bland husdjuren jämte ladugårdshygien.

Av länsveterinärernas årsredogörelser framgår bl. a. följande.

Ämnesomsättningsrubbningar.

Götaland: Inom flertalet av kustlandskapen nämligen i *Kalmar, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus, Hallands* samt *Göteborgs och Bohus* län synes skördeutfallet ha varit i stort sett tillfredsställande, varigenom de ogynnsamma efterverkningarna av föregående års svaga foderskörd blivit mindre än väntat. En lång och tidigt påbörjad betesperiod har här varit av betydelse. Länsveterinärerna i Kristianstads, Hallands samt Göteborgs och Bohus län rapportera även en inom vissa områden starkt ökad mjölk-, kött- och fläskproduktion. Bristsjukdomar ha dock icke kunnat undgås. I Skåne tala sålunda vissa veterinärer om påfallande

riklig förekomst av dylika lidanden bland grisar och föl och i Bohuslän har man besvärats av en bland hästarna uppträdande sjukdom av myosit-karaktär.

Skador på foderskörden i samband med ogynnsam väderlek vid bärgningen och olämplig lagring synas i Göteborgs och Bohus län samt i Hallands län ha orsakat foderförgiftningar i betydande omfattning. Särskilt framhåller länsveterinären i det sist nämnda länet att åtskilligt brister i omsorgen vid ensileringen av stråfodret med resultat att stora partier därav förstörts och vid utfodring förorsakat allvarliga digestionsrubbningar. De inom den artificiella inseminationsverksamheten sysselsatta veterinärerna anse att en god del av fertilitetsrubbningarna bland nötkreaturen bör ses mot denna bakgrund.

Från de inre delarna av Götaland rapporterar länsveterinären i *Kronobergs* län en till Tingsryds distrikt begränsad nedgång av bristsjukdomsfrekvensen i jämförelse med tidigare år. I resten av länet synes en kvalitativt sett mindervärdig skörd ha förorsakat avsevärda olägenheter genom bristtillstånd av skilda slag med fertilitetsrubbningar som en vanlig komplikation. Liknande synes tillståndet ha varit inom *Jönköpings* län. Bättre utbyte av foderskörden redovisar länsveterinären i *Älvsborgs* län. En god betestillgång och en, kvantitativt sett åtminstone, nöjaktig skörd ha bidragit till en god kondition bland husdjuren. Inom *Skaraborgs* län, där år 1947 medfört missväxt, slog foderskörden ånyo fel. Sålunda torde den bärgade hömängden ha uppgått till endast en tredjedel av den normala. Oaktat det en omfattande reducering av kreatursstocken genomförts och därigenom en utrensning av mindervärdigt djurmateriel blivit möjlig, översteg under år 1948 antalet fall av olika bristtillstånd bland husdjuren väsentligt den även under normala foderår ansenliga summan av dylika. Bristsjukdomarna ha uppträtt i skilda former, dels såsom mer utpräglade ämnesomsättningsrubbningar dels såsom sterilitetsbesvär. Möjligen äro de även förklaringen till ett stort antal aborter bland nötkreaturen inom Skövde och Nossebro veterinärdistrikt. I ett avseende noterar länsveterinären dock en betydlig nedgång i antalet fall av ämnesomsättningsrubbningar, nämligen beträffande polymyositis och käkmyositis hos häst, där de föregående årens alarmerande frekvensstegring avbrutits och en återgång till mera »normala» värden ägt rum. Av länsveterinären i Linköping redogörelse framgår att ämnesomsättningsrubbningar uppträtt ojämnt fördelade inom *Östergötlands* län. Nötkreaturen övervintrade bättre än väntat på 1947 års svaga foderskörd. Torkan under sistnämnda år medförde dock en nedskärning av stråfoderarealen under år 1948, varför utbytet från vallarna blev mindre gott. Dess kvalitet synes ej heller ha varit den bästa. Fodersåden blev visserligen riklig men bärgades dåligt och synes, särskilt inom vissa områden, ha allmänt orsakat digestionsrubbningar. Sålunda anser extraveterinären i Klockrike att åtskilligt av vad som inom hans verksamhetsområde senare fått rubriceras som bristtillstånd från början grundlagts såsom kroniskt förloppande skador å digestionsorgan till följd av förgiftning med skadat foder. Hos nötkreaturen uppträdande sterilitetsbesvär samt ett större antal av för tidigt inträffade kalvningar ha av veterinärerna inrangerats i bristsjukdomskomplexet. Länsveterinären i Visby rapporterar ett i stort sett tillfredsställande hälsotillstånd bland häst och nötkreatur inom *Gotlands* län. En på de flesta håll god höskörd har hållit bristsjukdomarna nere, i synnerhet sedan lantbrukarna i allt större utsträckning lärt att komplettera foderstaten med tillskott av mineralfoder jämte spårelement. Länsveterinären uttrycker dock farhågor att en inom vissa trakter efter dåligt bärgningsväder mögelskadad höskörd skall längre fram under stallfodringsperioden förorsaka digestionsrubbningar. Inom fåraveln på Gotland orsakar den s. k. vaxartade muskeldegenerationen hos lamm — en sjukdom med delvis oklar etiologi — vissa besättningar stora förluster.

En sjukdom, vilken tills vidare torde böra redovisas under samlingsbegreppet ämnesomsättningsrubbningar är lymfadenosen hos nötkreatur. Lidandet har se-

dan ett antal år tillbaka uppträtt inom de östra och sydöstra delarna av Götaland och visar en allt tydligare tendens till spridning. Sälunda rapportera länsveterinärerna i Östergötlands, Jönköpings och Kalmar län en markant ökning av antalet årligen påvisade fall. Liknande, ehuru mindre utpräglad, synes situationen vara inom Blekinge och Kristianstads län.

Svealand: Inom *Stockholms* och *Uppsala* län synes skörderesultatet ha blivit tillfredsställande. Hälсотillståndet har också i stort sett varit gott ehuru länsveterinären i Uppsala påpekar att mineralbrist i fodret föreligger och torde bära skulden till det rätt vanliga uppträdandet av pares- och acetonämi-tillstånd samt en del av störningarna i reproduktionsförmågan. Länsveterinärerna i *Södermanlands*, *Örebro* och *Västmanlands* län meddela att foderskörden inom deras verksamhetsområden ej varit i allo lyckad. Föregående års skörd var anmärkningsvärt svag och kreaturen ha under 1948 icke förmått återfå full kondition utan ha i betydande omfattning hemfallit åt bristsjukdomar av skilda slag. Särskilt könsfunktionerna torde ha ogynnsamt påverkats av dessa ämnesomsättningsrubbingar. Länsveterinären i Nyköping framhåller att kombinationen hög mjölkproduktion — illa avvägd foderstat visat sig olycklig. Från *Värmlands* län meddelar länsveterinären i Karlstad att lantbrukarna i viss utsträckning behölo för många kreatur under vintern 1947—1948, sett i förhållande till den torftiga foderskörden förstnämnda år. Nötkreaturen voro därför i en skäligen svag kondition följande vår, och frekvensen av bristsjukdomar i följd därav hög. Höskörden blev år 1948 normal och betet, i synnerhet mot hösten, frodigt. Trots detta lyckades kreaturen icke fullt återvinna konditionen till stallfodringstidens början, vilket redan på senhösten gav sig tillkänna genom en stegring av bristsjukdomsfrekvensen. Bidragande orsak torde ha varit den alltför sparsamma användningen av rotfrukter i foderstaterna, något som dock på sina håll börjat kompenseras genom utfodring med potatis. Beträffande svinskötseln inom länet noterar länsveterinären en inom Filipstads distrikt bland svinen utbredd sjukdom med oklar etiologi, uppträdande såsom en toxisk leverdystrofi. Länsveterinären i Falun meddelar att nötkreaturen inom *Kopparbergs* län inom vissa trakter lidit av sviter efter föregående års svåra torka. Bristsjukdomar av olika slag såsom pares- och acetonämi-tillstånd ha dominerat i praktikjournalen.

Norrland: Från *Gävleborgs* län meddelas att nötkreaturen synas ha övervintrat i bättre kondition än man haft anledning att vänta med hänsyn till 1947 års av torka skadade skörd. Anledningen därtill vill länsveterinären se i de kraftiga utslaktningarna sistnämnda år samt i den tendens till reglering av foderstaten genom tillskott av mineralfoder, som kunnat skönjas inom länets jordbruk. Bristsjukdomar bland nötkreaturen förekommo visserligen, men antalet inrapporterade behandlade fall har ej undergått större förändring från föregående år. Sämre tycks hästarna ha varit under förra delen av år 1948. Bristen på kärnfoder föregående år föranledde på sina håll en drastisk nedskärning av foderstaterna, vilket i förening med mindervärdigt hö minskade djurens förmåga att uthärda det stränga arbetet vid skogskörningar. Länsveterinären i *Västernorrlands* län rapporterar att bristsjukdomar såsom skravelsjuka, acetonämi och puerperal hämoglobinuri — den senare strängt geografiskt begränsad till vissa trakter — uppträtt under året. Goda betesförhållanden under sommaren synas dock ha återställt djurens hälsa. Inom *Jämtlands* län noteras en ökning av bristsjukdomarna, särskilt den puerperala hämoglobinurien. Den bärgade höskörden var visserligen av god beskaffenhet men då betesförhållandena inom länet i allmänhet äro mindre tillfredsställande till följd av för liten betesareal i förhållande till antalet djur och för dålig kvalitet på det bete som finns, hade kreaturen vid stallfodringsperiodens början icke återvunnit full motståndskraft. Från *Västerbottens* län redovisas en icke obetydlig uppgång i totala antalet av veterinär behandlade djur.

Länsveterinären sätter dock denna ökning i samband icke så mycket med ett försämrat allmänt hälsotillstånd bland husdjuren som ett bättre utnyttjande av den veterinära arbetskraften i samband med en påtaglig stegring av antalet försäkringar mot veterinärvårdkostnader. Huruvida detta räcker att förklara det rätt höga antalet av redovisade bristsjukdomar i allmänhet, förefaller ovisst. I ett fall, nämligen den puerperala hämoglobinurien, är stegringen så iögonfallande att man här måste tala om en verklig höjning av sjukdomsfrekvensen. Slutligen rapporterar länsveterinären i *Norrbottnens* län att trots en både kvantitativt och kvalitativt god foderskörd har antalet behandlade fall av bristsjukdomar ökat i form av sterilitet (där arvsfelen spela en framträdande roll såsom predisponerande moment), skravelsjuka och acetonämi. Sistnämnda sjukdom tycks bli av allt större betydelse inom vissa av länets veterinärdistrikt och veterinärerna där påtala det även inom landets övriga delar observerade faktum att sjukdomen synes ha i viss mån ändrat karaktär och blivit allt svårare att påverka.

Infektionssjukdomar, vilka icke äro föremål för statligt organiserat bekämpande.

Frekvensen av dessa har under året i stort sett hållit sig inom den för respektive sjukdom normala variationsbredden. I några fall ha dock länsveterinärerna visat på ökning eller minskning av antalet fall, varav här nedan anføres följande.

Juverinflammation: Ökningen i antalet redovisade fall är möjligen, såsom länsveterinären i Stockholms län påpekar, till en del beroende på att antibiotica börjat nå större användning i terapien. Resultatet bedömes något olika men helhetsintrycket av veterinärernas rapporter synes ge vid handen att ifrågavarande läkemedel, använda med urskillning, visat sig vara värdefulla hjälpmedel men att de icke utan vidare lämpa sig för schablonmässig användning och att de icke förmå kompensera en dålig mjölkkningshygien.

Inom Götaland rapporterar länsveterinären i Kalmar län en besvärande spridning av denna sjukdom, speciellt inom Gamleby distrikt. Liknande rapporter ha ingått även från Blekinge och Älvsborgs län. Inom Östergötland synes tvärtom en förbättring kunna skönjas, vilket länsveterinären sätter i samband med de därstädes på enskilt initiativ påbörjade systematiska åtgärderna mot mastiterna.

Juverinflammationerna ha inom Svealand förekommit i ungefär vanlig omfattning. Denna är f. ö. besvärande nog såsom bland annat framgår av länsveterinärernas i Uppsala och Örebro län redogörelser. Från Värmlands län rapporteras en markant ökning i förhållande till föregående år.

Smittsam enterit hos nötkreatur. Den till förloppet rätt lindriga och snabbt övergående, sannolikt virusbetingade enterit, vilken under föregående år vunnit en stark spridning inom landet, fortsatte inom några områden även under år 1948. Sälunda hade smittan inom Kalmar län vid början av året hunnit gå över södra delen av länet och sprid sig sedan över den norra. Inom Södermanlands län uppträdde den under årets första två månader i Malmköpings veterinärdistrikt. Stockholms län uppvisade några enstaka fall och från Kopparbergs län rapporterade länsveterinären att en sjukdom, vilken torde vara identisk med denna enterit, under året förekommit i trakten av Borlänge samt längs Västerdalälven. Ragunda veterinärdistrikt i Jämtlands län fick kännning av den under sommaren och slutligen var den under början av året vida spridd inom Västerbottens län.

Virusabort hos sto: Denna sjukdom, vilken är känd från vissa andra länder men för Sveriges del får anses som en nyhet, då den tidigare här icke torde ha med säkerhet konstaterats, påvisades under året inom en besättning i Stockholms län. Åtgärder vidtogos att genom lämpliga isoleringsåtgärder begränsa dess upp-

trädande, varjämte genom medverkan av statens veterinärmedicinska anstalt vaccin framställdes till skydd för hästarna inom besättningen.

Svininfluensa: Sjukdomen har under senare år i allt högre grad uppmärksamats såsom ett av de allvarligaste hindren för en lönande svinuppfödning. Inom flera överskottsområden i fråga om svinavel har man dragit konsekvenserna av detta och på eget initiativ inrättat en s. k. hälsokontroll av avelsbesättningar under ledning av respektive hushållningssällskaps veterinäravdelning. Sålunda utövas en dylik kontroll i viss utsträckning inom Stockholms, Östergötlands, Kristianstads och Hallands län. Resultatet har betraktats såsom rätt tillfredsställande och verksamheten fortfar. Att släpphänhet i fråga om smittskyddet inom svinbesättningarna och särskilt vad angår inköp av djur kan ge dyrköpta erfarenheter, framgår av redogörelserna från länsveterinärerna i Gotlands och Värmlands län. Särskilt den förstnämnde beklagar det försämrade hälsotillstånd bland många av länets svinbesättningar som blivit följden av inköp av avelsdjur utan hänsyn till förekomsten av smitta i säljarens besättning.

Valpsjuka: Inbegripet varianterna därav, vilka orsaka den s. k. valpsjukelikhande sjukdomen, uppträder detta lidande med rätt regelbundna variationer år från år. Grafiskt åskådliggjord ger sjukdomsfrekvensen en kurva med ett maximum på vintern i närheten av årsskiftet och ett minimum sommartid. Avvikelser därifrån förekomma inom geografiskt mer begränsade områden liksom även variationer beträffande sjukdomens svårhetsgrad. Från landets södra delar rapporterar länsveterinären i Blekinge län att inom hans verksamhetsområde en kraftig nedgång skett från föregående år, då ett rätt svårt epizootiskt utbrott av valpsjuka förekommit. Inom de mellersta områdena i Kalmar län uppträdde under våren och försommaren en besvärlig enzooti, men för övrigt synes valpsjukefrekvensen inom Götaland och Svealand ha varit av sedvanlig omfattning. Länsveterinären i Värmlands län anmärker dock på en förtätning av fallen under början av året. Från nästan hela Norrland rapportera länsveterinärerna valpsjukeförekomsten såsom ovanligt hög under första halvåret av 1948, inom vissa områden med svårartat förlopp.

Invasionssjukdomar.

De parasiter, vilkas utbredning beröres i till veterinärstyrelsen ingångna redogörelser, äro nästan alla kända och stationära i Sverige sedan många år. Vissa variationer i invasionens utbredningsområde och de skador den förorsakat ha dock i några fall föranlett länsveterinärerna att särskilt omnämna dem.

Piroplasmos. Sjukdomen, vars utbredning bland nötkreaturen är intimt förbunden med förekomsten av fästingar — blodparasitens mellanvärd — har genom rensning av betesmarker från buskvegetation, profylaktiska ympningar i större skala samt tillkomsten av allt bättre terapeutiska hjälpmedel till viss grad bragts under kontroll.

Från Götaland inrapportera länsveterinärerna i Blekinge och Älvsborgs län någon tillbakagång av sjukdomen. Länsveterinären i Kronobergs län har funnit dess frekvens närmast oförändrad men anser att dess menliga följder blivit avsevärt mindre till följd av effektiva motåtgärder. Till en annan uppfattning ha veterinärerna inom vissa delar av Östergötlands och Kalmar län kommit. I det förstnämnda länet synes sjukdomen ha varit på frammarsch under året och tycks i sydligaste delen ha uppträtt i en svårartad form. I Kalmar län observerades inom vissa områden att nötkreaturen insjuknat trots att de några år tidigare genomgått ympning mot sjukdomen. Länsveterinären i Göteborg rapporterar att sjukdomen synes vara på spridning norrut i Bohuslän.

Svealand är i sina östra delar sedan länge hemsökt av piroplasmos. En sakta stegring av frekvensen är märkbar inom Stockholms län under det att den i Södermanland synes ha minskat något under året.

Nötbromsen. Invasion genom larver efter denna insekt har tidigare motarbetats genom systematiska utrensningar, varigenom betydliga delar av landet sanerats från sjukdomen. Under året lär den ha uppträtt inom delar av Stockholms, Södermanlands och Skaraborgs län. I Karlsborgs veterinärdistrikt inom sistnämnda län synes invasionen ha nått viss omfattning.

Lungmasksjuka hos nötkreatur. Invasion av detta slag har tidigare föga uppmärksamats inom landet men inrapporteras för året från ett område i Kalmar län. Anledningen till spridningen i denna trakt synes ha varit den för larvernas fortbestånd särskilt gynnsamma väderleken under sommaren, vilken orsakade övesvämningar i betesmarkerna.

Nosmasksjuka. Denna, vad Sverige beträffar, för Öland karakteristiska gastrophilusinvasion hos häst har efter systematiskt genomförd årlig behandling av öns hästar numera till viss grad bringats under kontroll.

Ladugårdshygienien.

I allmänhet anlägga distriktsveterinärerna, och med dem flertalet länsveterinärer, en rätt pessimistisk syn på detta problem, i den mån de beröra det i sina årsrapporter. Visserligen är den hygieniska standarden inom stora områden relativt tillfredsställande, men det förefaller som om utvecklingen ej alltid hann hålla jämna steg med den nedslitning som det nu existerande stallbyggnadsbeståndet undergår. Veterinärerna framhålla att de i många fall ytterst otidsenliga förhållanden, under vilka våra husdjur leva, göra skötseln av dem till en mycket arbetskrävande affär. Det är därför, med tanke på svårigheterna att skaffa arbetskraft till jordbruket, icke att förvånas över att den dagliga skötseln av djur och stallar ofta blir eftersatt. Möjligheterna att genom en rationellare utformning och inredning av djurstallarna åstadkomma att hygienien höjes till en tillfredsställande nivå, äro starkt beskurna av lantbruksekonomiska skäl liksom även regleringen av byggnadsverksamheten hindrat en mer omfattande sanering av förfallna djurstallar. I stor utsträckning synas även djurägarna vara i avsaknad av full insikt om betydelsen av djurens miljö för produktionsresultatet i såväl kvalitativt som kvantitativt avseende. I ett fåtal fall ha dock länsveterinärerna sett någon ljusning i situationen. Sälunda framhåller länsveterinären i Östergötland att ehuru förbättringen på ladugårdarna i allmänhet fortskrider endast långsamt ha betydande framsteg i detta avseende gjorts på domänverkets gårdar. I Kronobergs län synes ett visst intresse kunna spåras att utrusta gamla ladugårdar med mjölkkrum, fungerande ventilation samt bättre vattentäcker. Länsveterinärerna i Örebro och Västerbottens län anse att den hygieniska standarden inom deras respektive verksamhetsområden bör anses som relativt tillfredsställande.

III. Sjukdomar bland husdjuren.

De smittsamma husdjurssjukdomar, på vilka epizootilagen den 12 april 1935 (nr 105; B. 19) med däri gjorda ändringar den 9 maj 1941 (nr 341; B. 20) samt den 30 juni 1948 (nr 458; VF. 23) äger eller kan äga tillämpning, finnas reglerade genom följande av Kungl. Maj:t givna författningar, nämligen

dels kungörelsen den 12 april 1935 (nr 106; B. 20) med närmare föreskrifter angående bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar med däri gjorda ändringar den 29 oktober 1937 (nr 839; B. 30), den 15 augusti 1938 (nr 545; B. 31), den 9 maj 1941 (nr 342; B. 21), den 4 maj 1945 (nr 222; B. 18), den 25 januari 1946 (nr 22; B. 56) samt den 15 oktober 1948 (nr 665; VF. 43),

dels kungörelsen den 31 januari 1936 (nr 22; B. 5) angående tillämpning inom Norrbottens län å sjukdomen smittsam blodbrist hos häst (anaemia infectiosa equi) av vissa föreskrifter i epizootilagen den 12 april 1935 (nr 105) samt kungörelsen den 12 april 1935 (nr 106) med närmare föreskrifter angående bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar,

dels kungörelsen den 2 maj 1947 (nr 197; B. 23) angående tillämpning av epizootilagen å beskällarsjuka (dourine) hos djur tillhörande hästsläktet m. m.,

dels kungörelsen den 26 januari 1945 (nr 15; B. 5) angående tillämpning av epizootilagen å sjukdomen svinlamhet,

dels kungörelsen den 22 december 1939 (nr 881; B. 55) angående tillämpning av epizootilagen å sjukdomen infektiös laryngotracheit hos höns m. m.,

dels kungörelsen den 23 maj 1947 (nr 227; B. 31) angående tillämpning av epizootilagen å en hönspestliknande sjukdom m. m.,

dels kungörelsen den 26 maj 1944 (nr 249; B. 22) angående tillämpning av epizootilagen å en valpsjukliknande sjukdom,

dels förordningen den 20 juni 1941 (nr 577; B. 48) angående bekämpandet av tuberkulos hos nötkreatur med däri gjorda ändringar den 15 december 1944 (nr 783; B. 48), den 16 maj 1947 (nr 208; B. 27) samt den 23 april 1948 (nr 181; VF. 5),

dels kungörelsen den 17 juni 1943 (nr 387; B. 47) angående bekämpande av smittsam kastning hos nötkreatur med däri gjorda ändringar den 4 maj 1945 (nr 221; B. 17), den 28 mars 1947 (nr 102; B. 18) samt den 23 april 1948 (nr 182; VF. 6).

Under året har epizootilagen ägt tillämpning — förutom å nyss omnämnda sjukdomar — å följande sjukdomar, nämligen: mul- och klövsjuka, boskapspest, elakartad lungsjuka hos nötkreatur, svinpest, rots hos häst, vattuskräck, koppor hos får, mjältbrand, frasbrand hos idisslande djur, skabb hos häst och får, hönspest och hönskolera samt smittsam kastning hos häst. Beträffande tuberkulos samt smittsam kastning hos nötkreatur har lagen dock tillämpats endast inom de områden, som finnas angivna i Kungl. kungörelserna den 17 mars 1944 (nr 118; B. 10), den 27 juni 1947 (nr 450; B. 36) och den 20 februari 1948 (nr 60; VF. 3) med förordnande jämlikt 1 § förordningen den 20 juni 1941 (nr 577) angående bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur samt i Kungl. kungörelserna den 27 juni 1947 (nr 451; B. 37) och den 20 februari 1948 (nr 61; VF. 4) med förordnande jämlikt 15 § kungörelsen den 17 juni 1943 (nr 387) angående bekämpande av smittsam kastning hos nötkreatur.

Av ovannämnda sjukdomar ha under året endast följande förekommit mjältbrand, smittsam blodbrist hos häst, en hönspestliknande sjukdom, en valpsjukeliknande sjukdom, tuberkulos hos nötkreatur samt smittsam kastning hos nötkreatur.

Förutom nu omförmälda sjukdomar har under året allmänt förekommit hönstypus. Mot denna sjukdom äro statliga åtgärder föreskrivna jämlikt Kungl. kungörelsen den 20 november 1931 (nr 402; B. 27) angående åtgärder mot (hönskolera, hönspest och) hönstypus.

1. Mjältbrand.

Antalet av tjänsteveterinärerna inrapporterade dödsfall bland husdjuren i denna sjukdom uppgick under år 1948 till 30. Denna summa omfattade 3 hästar, 26 nötkreatur och 1 mink. De olika smittfallen fördelades på 28 besättningar, av vilka 16 av vederbörande länsstyrelse smittförklarades. Vid några tillfällen uppträdde samtidigt med dessa dödligt förlöpande sjukdomsutbrott tecken på smitta även bland andra djur i respektive besättningar. Dessa tidigt diagnostiserade infektioner kunde dock snabbt kupe-
ras genom behandling med serum.

Tab. B. Förekomsten av *mjältbrand* och *frasbrand* inom de olika länen år 1948 jämte översikt för åren 1944—1948.

L ä n	Mjältbrand		Frasbrand		L ä n	Mjältbrand		Frasbrand	
	Antal smittade besättningar	Antal självdöda djur	Antal smittade besättningar	Antal självdöda djur		Antal smittade besättningar	Antal självdöda djur	Antal smittade besättningar	Antal självdöda djur
Stockholms stad . .	—	—	—	—	Skaraborgs län .	6	6	—	—
Stockholms län .	—	—	—	—	Värmlands » .	1	1	—	—
Uppsala » .	1	1	—	—	Örebro » .	4	5	—	—
Södermanlands » .	2	2	—	—	Västmanlands » .	—	—	—	—
Östergötlands » .	1	1	—	—	Kopparbergs » .	—	—	—	—
Jönköpings » .	—	—	—	—	Gävleborgs » .	—	—	—	—
Kronobergs » .	—	—	—	—	Västernorrlands » .	—	—	—	—
Kalmar » .	2	2	—	—	Jämtlands » .	—	—	—	—
Gotlands » .	1	1	—	—	Västerbottens » .	2	3	—	—
Blekinge » .	—	—	—	—	Norrbottens » .	1	1	—	—
Kristianstads » .	—	—	—	—	Summa 1948	28	30	—	—
Malmöhus » .	2	2	—	—	1947	24	26	4	4
Hallands » .	—	—	—	—	1946	20	301	5	5
Göteb. o. Boh. » .	—	—	—	—	1945	13	15	—	—
Älvsborgs » .	5	5	—	—	1944	22	22	4	4

Tab. C. Förekomsten av *mjältbrand* under de olika månaderna av år 1948.

	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	Summa
Antal nysmittade besättningar.													
Mjältbrand	1	6	3	—	1	4	1	4	—	1	3	4	28

2. Smittsam blodbrist.

Totala antalet kliniskt diagnostiserade fall av smittsam blodbrist hos häst inom Norrbottens län uppgick år 1948 till 135 st., vilken summa nära överensstämmer med motsvarande tal för åren 1946 (131) och 1947 (139).

Fördelningen av sjukdomsfallen under år 1948 mellan de olika veterinärernas verksamhetsområden framgår av följande översikt.

Pajala distrikt	54 st.	Bodens distrikt	1 st.
Arvidsjaur »	32 »	Jokkmokks »	1 »
Gällivare »	29 »	Kalix » (utom Överkalix) . . .	1 »
Överkalix extra veterinärområde . . .	9 »	Piteå » (utom Älvsbyn) . . .	1 »
Haparanda distrikt	3 »	Älvsbyns extra veterinärområde . . .	1 »
Kiruna »	3 »		

Utöver de kliniskt påvisade 135 smittfallen ha i leverprov, vilka under år 1948 insänts från köttbesiktningstanstalter i länet, påträffats förändringar, tydande på smittsam blodbrist, i 17 fall.

Bekämpandet inom Norrbottens län av sjukdomen i fråga sker genom nedslaktningsförfarande. Tjänsteveterinären uttager från hästar, som misstänkts lida av sjukdomen, leverprov, vilka för vidare undersökning insändas till Statens veterinärmedicinska anstalt. Fastställes där diagnosen smittsam blodbrist, nedslaktas djuret efter föregående värdering och djurägaren erhåller efter ansökning ersättning till fulla livvärdet. Under år 1948 ersattes sålunda för smittsam blodbrist slaktade djur med tillsammans 243 150 kronor.

Genom ekonomiskt stöd från Skandinaviska Kreatursförsäkringsbolaget möjliggjordes en konferens i Stockholm under våren 1948 för diskussion rörande möjligheterna att komma ur det dödläge, i vilket man vid bekämpandet av den smittsamma blodbristen befann sig. Man beslöt där att — med Kreatursförsäkringsbolaget såsom ekonomisk garant — föranstalta om en systematiskt genomförd klinisk undersökning av beteshästarna inom de båda av smittsam blodbrist svårast hemsökta veterinärdistrikten, Arvidsjaur och Pajala. Från misstänkta djur skulle så leverprov insändas till Statens veterinärmedicinska anstalt för kontroll, varjämte samtliga betesdjur skulle behandlas med ett för ändamålet framställt DDT-preparat med kvarstående verkan, avsett att under längre tidsperiod repellera de smittspridande insekterna.

Programmet kunde på grund av för knapp tid till betessläppningen fullt genomföras blott i Arvidsjaur distrikt, under det att i Pajala distrikt den kliniska kontrollen väl kom till stånd men DDT-behandlingen icke hann verkställas.

Resultatet av de vidtagna åtgärderna synes tala för att metoden är förtjänt av ytterligare prövning. Särskilt torde utgallringen av smittförande hästar före betessläppningen, enligt vad länsveterinären i Norrbottens län framhåller, vara av största betydelse till förhindrande av smittans vidare spridning.

Smittsam blodbrist hos häst förekommer inom samtliga de sex nordligaste länen jämte Värmlands län. I nedanstående tabell redovisas för fynd av sjukdom vid leverundersökning av alla till köttbesiktning företedda slakthästar i de berörda länen under år 1948. Organproven ha undersökts vid Statens veterinärmedicinska anstalt.

Kontrollslakterier och köttbesiktningsbyråer i		Antal slaktade hästar		Smittade fall %
		Summa	Med smittsam blodbrist	
Värmlands län		491	11	2·2
Kopparbergs »		621	4	0·6
Gävleborgs »		798	6	0·7
Västernorrlands »		326	17	5·2
Jämtlands »		648	53	8·2
Västerbottens »		747	36	4·8
Norrbottens »		528	17	3·2

3. En hönspestliknande sjukdom.

Sjukdomen uppträdde under år 1948 i två fjäderfäbesättningar. Det första smittfallet visade sig under mars månad på en gård, belägen inom Stockholms stads område, det andra i april månad i en besättning inom Sollefteå stad, Västernorrlands län. De båda smittfallen torde få betecknas som avslutningen av den serie hönspestliknande infektioner, vilka under närmast föregående år uppträdde i skilda delar av landet. Liksom då var fallet torde de under år 1948 inträffade infektionerna få sättas i samband med import av frusen slaktfågel från smittade områden på den europeiska kontinenten.

Statens veterinärmedicinska anstalt har meddelat att de fall av sjukdomen ifråga, som uppträdde inom landet under åren 1947 och 1948, böra betecknas som hönspest.

4. Hönstyfus.

Tillförlitliga uppgifter rörande utbredningen av denna sjukdom äro för närvarande ej möjliga att få, ehuru man har ansett möjligt att upp till fjärdedelen av landets hönsbesättningar skulle vara infekterade. Under året utfördes inom Kopparbergs län försök i stor skala med en för landets del ny diagnostiseringsmetod enligt det s. k. snabbagglutinationsförfarandet. Metoden visade sig till fullo motsvara förväntningarna och kan antagas bli ett synnerligen behövt komplement till det hitills använda röragglutinationsprovet och möjliggöra en effektiv och snabb sanering av smittade besättningar.

5. Tuberkulos hos nötkreatur.

a) Veterinärstyrelsens konsulenter.

Konsulenterna ha under året förordnats att utföra 6 förrättningar, vilka dels avsett utredningar rörande tuberkulosfall, dels kliniska tuberkulosundersökningar.

b) Tuberkulosbekämpandet enligt den Bangska metoden.

De *partiella* undersökningarna med tuberkulin omfattade 15 937 djur.

Termometoden har icke kommit till användning vid något tillfälle under året.

Under år 1948 har på rekvisition utlämnats 104 893 gram tuberkulin.

Översikt av undersökningarna med tuberkulin år 1948 lämnas i *Tab. D* samt åren 1939—1948 i *Tab. E*.

Tab. D. Översikt av undersökningarna med tuberkulin år 1948.

Område	Icke reagerande besättningar			Helt eller delvis reagerande besättningar					Summa	
	Antal		% besättningar utan reaktion	Antal		% reagerande djur	% reagerande djur	Antal		% reagerande djur
	besättningar	djur		besättningar	djur			besättningar	djur	
<i>Första undersökning</i>										
Icke tuberkulosfritt område	10 618	46 887	82·2	2 295	20 344	8 470	41·6	12 913	67 231	12·6
Tuberkulosfritt område	881	4 995	99·4	5	23	11	47·8	886	5 018	0·2
Summa	11 499	51 882	83·3	2 300	20 367	8 481	41·6	13 799	72 249	11·7
<i>Kontrollundersökning</i>										
Icke tuberkulosfritt område	66 496	705 846	97·7	1 557	25 957	3 230	12·4	68 053	731 803	0·4
Tuberkulosfritt område	21 223	139 598	99·6	85	1 071	230	21·5	21 308	140 669	0·2
Summa	87 719	845 444	98·2	1 642	27 028	3 460	12·8	89 361	872 472	0·4
Sammandrag						11 941		103 160	944 721	

Tuberkulosfria områden vid utgången av 1948 äro: av Jönköpings län Visingsö socken (1944), Kronobergs län (1944), Kalmar län (Öland 1940, Kalmar läns södra del 1944, Kalmar läns norra del 1947), Blekinge län (1944) samt de sex nordligaste länen (1940).

c) Bekämpandet av smittfarlig tuberkulos.

a. Bekämpandet enligt den Ostertagska metoden.

Av de 1 080 st. med smittfarlig lungtuberkulos behäftade nötkreaturen blevo 1 079 st. ersatta av statsmedel med 53 920 kronor. Av de ersatta dju-

Tab. E. Tuberkulinundersökningarnas omfattning och resultat åren 1939—1948.

År	Antal under- sökta djur	Omprövade besätt- ningar		
		Antal	Antal djur inom dessa	% rea- geran- de djur
1939	909 835	50 452	644 781	1:3
1940	717 800	39 148	543 792	1:7
1941	995 272	58 540	688 304	1:9
1942	812 133	61 531	689 747	1:1
1943	865 035	66 094	726 462	0:8
1944	961 971	66 307	757 720	0:9
1945	1 024 592	71 097	812 761	0:9
1946	1 085 842	83 470	914 638	0:7
1947	963 191	82 986	854 787	0:7
1948	944 721	89 361	872 472	0:4

ren blev 1 st. totalkasserat. Övriga 1 078 godkändes helt eller delvis för användning till människoföda.

I Tab. F. redogöres för den kliniska tuberkuloskontrollen.

Tab. F. Översikt över den kliniska tuberkuloskontrollen år 1948.

Antal anslutna		Antal undersökta		Antal bacillförande			Antal med tuber- kulin under- sökta ung- djur	Reage- rande ung- djur	% reage- rande ung- djur	Antal avgångna			
be- sätt- ningar d. 31/12 1948	djur d. 31/12 1948	be- sätt- ningar	djur	spu- tum- prov	mjolk- prov	skid- sekret- prov				i allt	tuberkulosfria		
										besätt- ningar	djur	besätt- ningar	djur
2 289	23 512	3 846	35 919	1 058	15	33	13 569	1 960	14:4	1968	19 920	1 669	15 453

Klinisk tuberkuloskontroll har varit anordnad av följande hushållnings-sällskap: Stockholms läns och stads*, Uppsala, Södermanlands*, Östergöt-lands*, Jönköpings*, Kristianstads*, Malmöhus*, Hallands*, Älvsborgs läns norra, Skaraborgs*, Örebro* och Västmanlands*.

Med * utmärkt hushållningssällskap innehar eget laboratorium.

Inom Älvsborgs läns södra hushållningssällskaps område och i Värmlands län har den kliniska tuberkuloskontrollen ombesörjts av veterinär-styrelsen.

β. Tuberkulos i juver och könsorgan.

I Tab. G redogöres för genom klinisk-bakteriologisk undersökning kon-staterad juver- och könstuberkulos.

Av år 1948 på grund av juvertuberkulos ersatta 29 nötkreatur blevo 2 helt kasserade. Övriga 27 godkändes helt eller delvis. Hos nedslaktade nötkreatur i övrigt har vid köttbesiktning dessutom påvisats 24 fall av juvertuber-kulos.

Av de på grund av könstuberkulos nedslaktade 56 nötkreaturen ha 37 påträffats vid undersökning, företagen på förordnande av veterinärstyrelsen, sedan anmälan gjorts att tuberkulos, som antagits vara medfödd, vid slakt påvisats hos kalv.

Av år 1948 ersatta 56 könstuberkulösa nötkreatur blevo samtliga godkända vid köttbesiktning.

Tab. G. På grund av juver- och könstuberkulos nedslaktade nötkreatur inom olika län.

L ä n	Antal nötkreatur nedslaktade på grund av									
	juvertuberkulos					könstuberkulos				
	1944	1945	1946	1947	1948	1944	1945	1946	1947	1948
Stockholms län	12	12	10	9	11	16	17	15	13	7
Uppsala	12	12	4	1	—	18	14	7	—	2
Södermanlands	17	27	24	11	5	29	21	11	12	4
Östergötlands	12	7	4	1	2	26	14	13	7	1
Jönköpings	2	—	7	—	—	9	4	1	—	2
Kronobergs	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads	12	4	1	1	—	29	14	7	—	2
Malmöhus	8	5	5	4	1	42	21	17	6	3
Hållands	5	2	3	—	1	15	11	7	3	—
Göteborgs o. Bohus	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
Älvsborgs	3	2	2	—	1	14	4	4	4	—
Skaraborgs	17	21	24	15	7	117	91	69	50	31
Värmlands	1	3	—	—	—	10	5	5	—	—
Örebro	12	24	6	8	—	23	14	4	7	4
Västmanlands	7	16	4	3	1	13	15	4	3	—
Summa	123	135	94	53	29	363	245	166	105	56

6. Smittsam kastning hos nötkreatur.

a) Veterinärstyrelsen.

Under året ha byråveterinären och konsulenten förordnats att företaga tillhoppa 44 (55) förrättningar, vilka avsett inspektioner av hushållningssällskapens veterinäraydelningar, meddelande av råd och anvisningar vid bekämpandet ävensom utredningar av inträffade nyinfektioner och återfall.

b) Det statsunderstödda kastsjukebekämpandet.

Decentraliserat kastsjukebekämpande har under året bedrivits av 16 hushållningssällskap, av vilka 10 utfört fullständiga undersökningar och 3 enbart mjölkundersökningar medelst den s. k. ABR-metoden å eget laboratorium. I 3 län har stadsveterinär anlitats för undersökning av samlingsmjölkproven.

Vid årets slut voro följande områden kastsjukefria: Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Västernorrlands, Gävleborgs, Kopparbergs, Göteborgs och Bohus och Gotlands län samt av Älvsborgs län Valbo härad.

Följande områden voro vid samma tidpunkt kastsjukesskyddade: Kronobergs och Värmlands län samt av Älvsborgs län: Tössbo, Vedbo, Nordals och Sundals härad ävensom städerna Vänersborg, Trollhättan och Ämål.

Tabell H. Kastsjukbekämpandets omfattning under år 1948.

Laboratorium	Antal undersökta:		
	Blodprov	Efterbördsprov	Mjölksprov
Stockholms läns hskp . .	—	—	16 453
Uppsala " . .	—	—	16 376
Södermanlands " . .	20 860	1 702	12 581
Östergötlands " . .	45 422	1 451	21 830
Jönköpings " . .	22 697	724	26 798
Kalmar norra " . .	21 836	1 367	31 573
Kristianstads " . .	15 917	917	36 824
Malmöhus " . .	51 659	1 517	26 664
Hallands " . .	10 392	579	29 518
Älvsborgs norra " . .	—	—	26 238
Skaraborgs läns " . .	23 794	889	43 942
Örebro " . .	10 114	746	14 152
Västmanlands " . .	14 029	1 483	9 521
Stadsveterinären, Göteborg .	—	—	11 091
" , Karlstad .	—	—	33 500
" , Gävle .	—	—	8 601
Statens vet.med. anstalt .	71 760	4 119	84 131
Summa	308 480	15 494	449 798

Antalet kvarstående kastsjukessmittade besättningar fördela sig länsvis på följande sätt.

Tabell I.

Län	Antalet kvarstående kastsjukessmittade bes. år 1/1 1949	Smittprocent	Län	Antalet kvarstående kastsjukessmittade bes. år 1/1 1949	Smittprocent
Stockholms	461	5.7	Älvsborgs	130	0.5
Uppsala	392	5.6	Skaraborgs	348	1.9
Södermanlands	529	6.1	Värmlands	49	0.2
Östergötlands	469	3.3	Örebro	151	1.1
Jönköpings	964	5.5	Västmanlands	247	3.2
Kronobergs	108	0.7	Kopparbergs	0	0
Kalmar norra	139	2.7	Gävleborgs	0	0
Kalmar södra	772	7.7	Västernorrlands	0	0
Gotlands	0	0	Jämtlands	0	0
Blekinge	102	1.3	Västerbottens	0	0
Kristianstads	161	0.9	Norrbottens	0	0
Malmöhus	718	4.4	Summa	5 886	1.6
Hallands	146	1.2			
Göteborgs o. Bohus . . .	0	0			

Antalet reagerande djur inom de smittade besättningarna uppgår till c:a 30 000.

Under året har statsbidrag för nedslaktning av kastsjukessmittade djur inom kastsjukesskyddat och kastsjukessmittat område beviljats för 1 366 djur och inom kastsjukesfritt område för 352 djur.

IV. Karantänsväsendet.

Jämlikt föreskrifterna i 4 § 1 mom. Kungl. kungörelsen den 9 december 1898 (nr 127) angående vad iakttagas bör till förekommande av smittsamma husdjurssjukdomars införande i riket, utfärdade veterinärstyrelsen den 2 januari 1948 kungörelse, att införsel av idisslande djur, svinkreatur och djur hörande till hästsläktet finge vid i övrigt tillåten införsel äga rum till följande städer i riket, nämligen: *Göteborg, Haparanda, Hälsingborg, Malmö* och *Stockholm* samt djur hörande till hästsläktet även till *Härnösand, Trelleborg* och *Örnsköldsvik*.

V. Födoämneskontrollen.

A. Köttkontrollen.

1. Offentliga slakthus.

Antalet under året inom landet befintliga offentliga slakthus utgjorde 7, nämligen slakthusen i Stockholm, Göteborg, Malmö, Eskilstuna, Linköping, Hälsingborg och Norrköping. Några nya offentliga slakthus ha icke tillkommit under året. Se i övrigt tabellavdelningen.

2. Kommunala köttbesiktningsbyråer.

Köttbesiktningstvång var vid årets slut gällande uti 157 samhällen eller kommuner med köttbesiktningsbyrå inom sitt område. Under året har verksamheten upphört vid sex köttbesiktningsbyråer i och med att samhället erhållit befrielse från skyldigheten att hålla egen byrå, då den för samhället erforderliga besiktningen kunnat utföras på närbelägen köttbesiktningsbyrå. Tre nya köttbesiktningsbyråer ha tillkommit under året. Liksom under föregående år har köttbesiktningstvång under året införts i en del samhällen och kommuner, vilka samtidigt erhållit befrielse att anordna egen köttbesiktningsbyrå. Av landets kommuner ha cirka 50 procent infört köttbesiktningstvång. Se i övrigt tabellavdelningen.

3. Kontrollslakterier.

Såsom kontrollslakterier voro vid årets utgång 73 slakterier ställda under offentlig kontroll. Under året har verksamheten upphört vid ett kontrollslakteri. Se i övrigt tabellavdelningen.

4. Statsinspektionen över köttkontrollen.

Under året till veterinärstyrelsen inkomna månadsrapporter och årsredogörelser från offentliga slakthus, köttbesiktningsbyråer samt under offentlig kontroll ställda slakterier ha genomgåts och granskats.

B. Mjölkkontrollen.

Angående inom vissa samhällen under år 1948 utövad kontroll över saluhållen mjölk (och grädde) hänvisas till nedanstående sammandrag ur vederbörande veterinärers berättelser.

Tab. J. Sammandrag av veterinärernas uppgifter om mjölkkontrollen år 1948.

Samhällets namn	A n t a l										Antal fall, då anmärkning gjorts beträffande mjölk eller grädde på grund av						
	besök i laddgårdar	besök vid mjölkkontroller, jorder, vassstationer, halmplåsar, mejerier, fordon m. m.	inlämnade eller inhämtade prov av mjölk eller grädde	smutshaltsundersökningar	hållbarhetsundersökningar	bakteriologiska undersökningar	fetthaltsundersökningar	andra undersökningar	prov, remitt. till kem. labor.	abnormt utseende, abnorm lukt eller smak	bristande hållbarhet för hög smutshalt	infektion med tuberkelbaciller för låg fetthalt	andra bakterier	otillfredsställande produktion, behandling eller förvaring	andra förhållanden t. ex. skurning, vattenutspädning m. m.		
Stockholm . . .	475	10 018	68 735	5 971	3 271	66 764	13 188	815	19	3	25	416	330	—	4 173	942	4
Eskilstuna . . .	2	—	1 920	679	1 892	1 892	240	—	—	1	6	17	5	—	34	—	—
Norrköping . .	34	701	11 118	9 582	10 194	9 795	1 244	10 828	26	2	3	303	8	—	74	187	1
Värjö	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar	—	37	288	288	258	114	288	—	—	2	—	2	—	—	21	—	—
Borgholm . . .	—	18	74	—	—	—	20	—	19	—	—	—	—	—	—	—	—
Nybro	10	819	829	768	768	10	819	768	—	—	—	85	3	—	10	—	3
Oskarshamn . .	—	26	312	312	312	312	—	312	—	—	6	1	—	—	1	—	—
Västervik . . .	15	117	602	394	83	94	124	—	—	—	19	16	—	—	10	5	—
Karlskrona . . .	1	1 805	9 585	1 103	3 981	3 313	1 046	6 766	—	—	171	377	33	—	137	—	—
Karlshamn . . .	—	32	6 514	6 514	—	5 864	634	—	—	—	168	89	—	—	—	—	—
Ronneby	1	38	764	764	420	21	130	—	—	—	12	19	—	—	—	—	—
Sölvesborg . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstad . .	10	786	998	554	467	554	911	467	—	2	1	2	10	—	38	—	—
Simrishamn . . .	13	67	67	12	12	24	12	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmö	966	3 947	7 448	3 063	3 122	87	7 448	3 122	—	—	20	91	732	—	68	311	—
Landskrona . . .	45	769	2 971	5 041	117	1 536	1 318	—	1	1	28	4	11	—	41	3	—
Lund	—	602	2 094	1 654	—	—	440	—	—	—	16	—	12	—	—	—	—
Trelleborg . . .	26	2 797	1 380	1 380	—	24	1 380	—	—	—	—	—	31	—	—	—	—
Ystad	21	270	2 000	3 180	—	99	1 006	—	—	1	13	—	9	—	—	1	—
Falkenberg . . .	12	134	180	180	180	180	180	—	—	5	—	17	—	—	—	14	—
Göteborg	45	697	37 627	—	25 643	37 527	6 108	11 091	5	—	—	3015	50	—	2 025	26	—
Uddevalla	10	1 091	1 106	1 038	1 038	1 038	1 038	1 038	—	—	11	16	—	—	8	—	1
Vänersborg . . .	1	335	1 174	1 065	1 065	1 075	408	—	—	—	243	174	—	—	19	—	—
Borås	14	1 202	5 335	4 450	3 926	4 044	1 014	1 484	356	1	133	169	34	—	3	272	—
Trollhättan . . .	52	166	870	—	802	—	802	—	—	58	—	22	—	—	—	—	—
Karlstad	8	969	3 111	2 394	3 111	708	718	2 756	—	—	231	286	67	—	—	—	—
Kristineh. . . .	29	115	389	134	256	—	260	129	—	—	3	534	—	—	4	6	—
Örebro	46	734	9 996	2 574	5 046	6 139	688	192	—	—	74	243	21	—	115	168	—
Västerås	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gävle	7	737	3 386	3 371	3 029	3 066	1 124	337	—	—	45	477	194	—	272	—	—
Sundsvall	—	743	1 447	669	702	—	227	—	44	—	31	66	7	—	—	—	—
Härnösand	—	143	345	—	229	—	345	—	—	1	—	9	7	—	—	—	—
Umeå	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skellefteå	21	349	4 798	571	4 164	—	688	612	—	—	14	281	4	—	238	—	—
Luleå	4	420	2 747	2 529	410	—	—	—	—	—	—	46	—	—	40	—	—
Kiruna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	1868	30 684	190 200	60 234	74 528	145 171	48 848	40 753	470	77	123	6 777	1 568	—	7 826	1 935	9

VI. Pastöriseringskontrollen av mjölk och grädde m. m.

Kontrollen har utövats av 9 överkontrollanter, 20 kontrollanter samt 654 provtagare.

Lagen den 6 juni 1925 (nr 382) angående uppvärmning av till kreatursföda avsedd vara äger, med visst undantag, icke tillämpning inom de fyra nordligaste länen.

Tab. K. Översikt av kontrollen vid mejerierna under år 1948.

L ä n	Antal kontrol- lerade mejerier	Antal vid mejerierna uttagna prov av							Otillräcklig uppvärmning	
		gräd- de	oskum- mad mjölk	skum- mad mjölk	spill- mjölk	sur- mjölk	kärn- mjölk	vassla	Antal fall	Antal meje- rier
Stockholms stad	2	35	35	35	18	53	35	—	—	—
Stockholms län	10	123	139	145	—	9	23	6	—	—
Uppsala	11	65	135	186	—	36	35	49	—	—
Södermanlands	10	110	110	150	1	49	48	87	3	2
Östergötlands	40	268	252	642	—	95	276	117	3	2
Jönköpings	46	239	291	752	17	13	173	225	7	6
Kronobergs	44	175	231	719	—	2	259	5	1	1
Kalmar	60	189	229	944	3	13	557	—	8	7
Gotlands	27	53	100	444	—	—	158	—	1	1
Blekinge	13	71	99	237	1	—	123	—	1	1
Kristianstads	62	383	416	1 040	113	—	877	145	7	5
Malmöhus	68	632	584	1 131	73	72	904	122	2	2
Hallands	44	147	144	694	37	20	457	40	1	1
Göteb. o. Bohus	11	121	170	212	—	20	71	15	—	—
Älvsborgs	37	211	235	645	3	40	297	83	9	6
Skaraborgs	88	294	347	1 568	—	—	258	732	21	17
Värmlands	11	159	176	212	—	6	88	34	1	1
Örebro	22	212	229	414	1	56	155	108	5	4
Västmanlands	17	116	139	267	—	—	17	17	—	—
Kopparbergs	15	131	222	282	—	1	39	—	1	1
Gävleborgs	17	202	244	257	—	—	8	—	4	1
Västernorrlands	7	115	116	39	—	—	14	—	—	—
Jämtlands	6	84	97	67	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	23	310	335	196	—	10	62	1	5	4
Norrbottens	9	142	159	16	—	—	6	—	1	1
Summa	700	4 587	5 234	11 294	267	495	4 940	1 786	81	63

T A B E L L E R.

Tab. 1. Invasionssjukdomar år 1948.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Län m. m.	Helminthiasis hos häst					Piroplasmos hos nötkreatur					Övriga	Summa
	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a	S:a	
Stockholms stad . .	4	—	—	2	6	—	—	—	—	—	344	350
Stockholms län	170	90	83	322	665	—	126	359	10	495	270	1 430
Uppsala	257	191	94	620	1 162	—	94	224	6	324	682	2 168
Södermanlands	218	131	53	323	725	—	138	243	12	393	494	1 612
Östergötlands	1 036	363	70	1 123	2 592	1	451	632	35	1 119	2 007	5 718
Jönköpings	269	156	47	175	647	—	431	672	44	1 147	353	2 147
Kronobergs	105	62	61	87	315	—	341	474	15	830	475	1 620
Kalmar	2 553	740	115	679	4 087	—	356	516	46	948	902	5 937
Gotlands	162	144	10	300	616	—	65	318	40	423	1 350	2 389
Blekinge	98	48	50	54	250	—	148	132	12	292	450	992
Kristianstads	432	252	48	331	1 063	—	362	367	30	759	4 188	6 010
Malmöhus	1 069	396	286	955	2 706	—	133	142	10	285	2 974	5 965
Hallands	537	286	116	450	1 389	—	120	163	8	291	1 036	2 716
Göteborgs o. Bohus	338	158	40	313	849	—	69	88	5	162	2 001	3 012
Älvsborgs	335	259	111	403	1 108	—	252	424	13	689	564	2 361
Skaraborgs	918	419	216	1 105	2 658	—	171	245	16	432	900	3 990
Värmlands	125	89	56	215	485	1	45	91	3	140	433	1 058
Örebro	116	52	39	50	257	—	173	207	5	385	536	1 178
Västmanlands	102	57	12	90	261	—	27	32	1	60	252	573
Kopparbergs	76	106	51	81	314	—	24	57	—	81	518	913
Gävleborgs	95	112	52	131	390	—	4	22	1	27	308	725
Västernorrlands	37	17	25	38	117	—	—	—	—	—	170	287
Jämtlands	70	50	26	50	196	—	—	—	—	—	238	434
Västerbottens	37	31	26	45	139	—	—	—	—	—	156	295
Norrbottnens	76	42	40	51	209	—	—	—	—	—	226	485
Summa	9 235	4 251	1 727	7 993	23 206	2	3 590	5 438	312	9 282	21 827	54 315

Tab. 2. Infektionssjukdomar år 1948.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
L ä n m. m.	Infektiös broncho- pneumoni hos häst					Fölsjuka					Kvarka				
	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a
Stockholms stad . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms län	6	—	—	—	6	3	18	—	—	21	7	3	—	—	10
Uppsala ,	3	6	—	7	16	1	17	5	—	23	2	3	2	4	11
Södermanlands ,	—	—	2	14	16	4	21	3	1	29	20	27	7	5	59
Östergötlands ,	—	—	—	—	—	3	22	3	—	28	12	2	2	22	38
Jönköpings ,	—	—	—	1	1	2	31	—	—	33	26	31	6	9	72
Kronobergs ,	—	—	—	—	—	1	14	3	—	18	24	17	10	12	63
Kalmar ,	—	—	—	—	—	4	43	10	1	58	22	12	7	2	43
Gotlands ,	—	—	—	—	—	—	12	—	—	12	—	—	—	—	—
Blekinge ,	—	—	—	—	—	1	6	—	—	7	—	5	2	12	19
Kristianstads ,	21	2	—	—	23	14	57	4	—	75	51	21	10	27	109
Malmöhus ,	—	—	—	—	—	21	83	6	2	112	68	71	28	39	206
Hallands ,	—	—	—	—	—	11	43	2	—	56	34	20	9	6	69
Göteborgs o. Bohus ,	—	—	—	—	—	3	19	2	—	24	6	3	3	2	14
Älvsborgs ,	—	—	—	—	—	2	42	13	—	57	73	86	18	14	191
Skaraborgs ,	—	—	—	3	3	13	113	48	1	175	224	201	67	53	545
Värmlands ,	4	—	—	—	4	—	6	2	—	8	30	34	22	22	108
Örebro ,	—	—	—	—	—	2	4	4	—	10	10	25	10	6	51
Västmanlands ,	—	—	—	—	—	1	15	1	—	17	36	22	32	—	90
Kopparbergs ,	—	—	—	—	—	2	11	2	—	15	28	14	7	19	68
Gävleborgs ,	—	1	—	—	1	—	9	1	—	10	43	18	10	14	85
Västernorrlands ,	—	—	—	—	—	—	4	1	—	5	17	12	5	5	39
Jämtlands ,	—	—	—	—	—	1	29	5	—	35	16	33	14	14	77
Västerbottens ,	—	—	—	—	—	—	5	1	—	6	28	22	9	14	73
Norrbottens ,	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	29	17	12	29	87
Summa	34	9	2	25	70	89	626	116	5	886	806	699	292	330	2 127

Tab. 2 (forts.). Infektionssjukdomar år 1948.

1	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
L ä n m. m.	Stelkramp hos häst					Elakartad katarralfeber hos nöt					Juverinfl. hos nöt					Övriga	Summa
	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a		
Stockholms stad . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	681	681
Stockholms län	1	5	6	5	17	1	—	—	2	3	169	205	107	274	755	1 368	2 180
Uppsala	3	2	3	—	8	3	2	1	—	6	146	271	130	167	714	1 288	2 066
Södermanlands	1	7	2	3	13	—	—	2	1	3	173	130	145	151	599	1 599	2 318
Östergötlands	1	9	6	1	17	4	6	4	2	16	142	167	86	163	558	1 748	2 405
Jönköpings	8	3	—	1	12	1	2	1	1	5	139	123	66	92	420	760	1 303
Kronobergs	1	1	2	3	7	1	2	—	2	5	5	12	12	2	31	972	1 096
Kalmar	2	5	6	9	22	2	9	1	1	13	166	185	145	150	646	2 091	2 873
Gotlands	2	3	—	1	6	1	—	—	—	1	86	100	61	80	327	1 046	1 392
Blekinge	—	2	—	2	4	2	1	—	—	3	23	20	17	9	69	1 038	1 140
Kristianstads	7	4	9	2	22	2	1	1	—	4	109	91	83	97	380	5 520	6 133
Malmöhus	11	13	8	6	38	1	—	2	1	4	415	289	264	352	1 320	12 013	13 698
Hallands	5	9	2	6	22	—	—	—	—	—	93	145	43	76	357	2 141	2 645
Göteborgs o. Bohus	3	5	7	8	23	—	1	1	1	3	39	23	10	18	90	2 037	2 191
Älvsborgs	2	6	5	6	19	—	5	2	—	7	71	141	107	110	429	1 730	2 433
Skaraborgs	7	15	12	22	56	—	1	1	2	4	270	301	289	258	1 118	3 666	5 567
Värmlands	2	4	6	2	14	1	4	2	—	7	68	77	87	88	320	920	1 381
Örebro	—	1	1	1	3	1	1	—	—	2	41	52	43	50	186	759	1 011
Västmanlands	2	4	3	2	11	1	—	—	—	1	28	24	30	28	110	784	1 013
Kopparbergs	3	1	2	2	8	2	2	1	2	7	74	79	98	94	345	1 219	1 662
Gävleborgs	—	2	4	4	10	2	2	1	3	8	42	73	48	44	207	1 315	1 636
Västernorrlands	3	1	—	4	8	6	1	—	1	8	41	38	22	22	123	1 330	1 513
Jämtlands	—	2	—	—	2	4	4	7	—	15	42	61	10	32	145	884	1 158
Västerbottens	—	2	1	—	3	9	10	5	9	33	91	96	108	106	401	2 479	2 995
Norrbottnens	—	—	1	3	4	3	4	3	3	13	53	58	34	38	183	719	1 008
Summa	64	106	86	93	349	47	58	35	31	171	2 526	2 761	2 045	2 501	9 833	50 107	63 498

Tab. 3. Övriga sjukdomar år 1948.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län m. m.	A n t a l u n d e r s ö k t a, b e h a n d l a d e, b e s i k t i g a d e d j u r m. m.							
	Häst	Nötkreatur	Svin	Får och get	Hund	Pälsdjur	Tamfågel	Andra
Stockholms stad . . .	611	483	—	—	4 043	—	—	5
Stockholms län . .	4 332	35 569	5 167	266	882	65	783	8
Uppsala » . .	3 924	27 267	3 105	108	789	—	36	16
Södermanlands » . .	3 469	35 513	2 748	53	734	1	60	16
Östergötlands » . .	7 761	74 523	4 813	56	1 607	10	700	85
Jönköpings » . .	3 885	29 677	3 319	44	621	4	275	3
Kronobergs » . .	2 220	16 241	3 837	21	309	—	1	11
Kalmar » . .	5 971	27 957	5 392	148	624	12	228	67
Gotlands » . .	2 680	10 573	7 602	74	413	—	85	41
Blekinge » . .	2 073	15 011	3 458	19	518	—	21	3
Kristianstads » . .	7 367	46 190	37 624	359	1 104	5	294	11
Malmöhus » . .	15 895	28 584	34 184	124	3 649	—	824	25
Hallands » . .	4 658	23 108	20 759	25	473	—	1 406	38
Göteborgs o. Boh. » . .	5 033	13 934	3 751	68	2 780	2	337	25
Älvsborgs » . .	6 013	25 368	6 428	54	1 143	110	660	26
Skaraborgs » . .	9 603	47 987	12 891	113	627	71	544	11
Värmlands » . .	5 717	21 766	3 538	111	1 242	20	365	41
Örebro » . .	3 733	33 733	2 404	106	983	5	218	66
Västmanlands » . .	2 621	21 930	1 843	35	532	75	2	20
Kopparbergs » . .	6 319	24 202	1 556	436	977	13	162	114
Gävleborgs » . .	5 357	15 374	2 702	99	987	13	33	50
Västernorrlands » . .	3 645	10 553	1 321	209	380	224	3	6
Jämtlands » . .	4 859	9 687	1 308	236	373	8	99	5
Västerbottens » . .	5 118	17 906	2 112	399	472	—	102	10
Norrbottens » . .	4 627	10 854	933	175	428	25	2	—
Summa	127 491	623 970	172 795	3 338	26 690	663	7 240	703

Tab. 4. Vissa sjukdomar år 1948.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Län m. m.	Acetonämi hos nötkreatur					Puerp.hämoglobinämi hos nötkreatur					Skravelsjuka hos nötkreatur					Hovkräfta hos häst					Lungemfysem hos häst				
	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a
Stockholms stad . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms län	104	90	2	52	248	5	6	—	1	12	30	79	10	29	148	—	1	—	—	1	7	6	3	—	16
Uppsala	226	198	37	120	581	2	5	2	3	12	99	87	22	11	219	1	—	1	5	7	1	3	1	2	7
Södermanlands	638	291	56	364	1 349	18	10	11	16	55	79	52	40	134	305	—	—	—	1	1	10	16	6	13	45
Östergötlands	316	243	33	298	890	3	6	1	4	14	578	172	6	201	957	1	—	1	—	2	3	3	4	6	16
Jönköpings	277	204	14	131	626	6	7	3	1	17	585	312	10	473	1 380	2	1	—	—	3	14	29	5	19	67
Kronobergs	177	123	21	80	401	4	1	1	2	8	228	157	20	200	605	3	—	1	1	5	15	15	8	19	57
Kalmar	282	177	35	98	592	7	6	—	3	16	141	98	14	22	275	—	—	—	—	—	14	14	3	14	45
Gotlands	72	73	4	21	170	13	2	—	3	18	36	35	10	21	102	1	—	—	—	1	8	5	2	10	25
Blekinge	117	75	6	32	230	2	2	—	1	5	29	22	3	10	64	2	1	1	1	5	8	4	2	6	20
Kristianstads	131	108	10	45	294	8	15	10	6	39	68	50	12	38	168	28	18	17	14	77	12	18	6	12	48
Malmöhus	148	93	29	65	335	10	12	7	6	35	35	7	4	24	70	46	25	21	28	120	18	20	7	15	60
Hallands	269	166	53	89	577	1	6	1	—	8	41	21	12	9	83	16	9	17	13	55	7	5	—	8	20
Göteborgs o. Boh.	140	103	16	64	323	—	1	—	3	4	67	96	23	26	212	1	—	2	—	3	3	14	3	4	24
Älvsborgs	375	264	42	186	867	5	5	—	—	10	197	185	24	106	512	2	4	5	4	15	6	13	6	18	43
Skaraborgs	473	265	34	215	987	5	7	1	1	14	836	356	28	758	1 978	13	8	5	8	34	17	15	8	18	58
Värmlands	291	187	15	101	594	2	3	3	6	14	525	163	39	193	920	1	—	1	2	4	6	5	4	2	17
Örebro	422	212	16	388	1 038	11	5	—	2	18	282	175	26	253	736	—	1	—	1	2	3	—	2	3	8
Västmanlands	275	278	42	127	722	2	1	—	—	3	141	135	19	100	395	1	—	—	1	2	6	1	2	2	11
Kopparbergs	352	297	91	208	948	5	4	7	5	21	938	319	60	832	2 149	—	—	—	—	—	2	—	1	1	4
Gävleborgs	280	209	34	150	673	17	22	9	15	63	234	139	39	68	480	1	—	—	—	1	3	3	4	3	13
Västernorrlands	233	192	25	165	615	33	31	9	41	117	45	45	8	14	112	—	—	—	1	1	1	—	—	1	2
Jämtlands	205	138	9	100	452	33	40	8	140	221	173	120	35	26	354	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	319	198	20	338	875	4	9	6	92	111	166	134	51	73	424	2	4	1	—	7	11	2	—	3	16
Norrbottens	328	207	9	163	707	1	7	6	3	17	175	166	20	47	408	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Summa	6 450	4 391	653	3 600	15 094	197	216	85	354	852	5 728	3 125	595	3 668	13 056	121	72	73	80	346	176	191	77	179	623

Tab. 4 (forts.). Vissa sjukdomar år 1948.

1	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47
Län m. m.	Lymfadenos hos nötkreatur					Sterilitet hos nötkreatur					Dräktighetsundersökning hos nötkreatur	Polymyosit och käkmyosit hos häst					Korsförflamning				
	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a		I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a
Stockholms stad . .	—	—	—	—	—	34	24	7	3	68	299	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms län	10	5	9	7	31	2 351	2 168	1 475	2 102	8 096	16 287	—	4	—	—	4	8	11	2	15	36
Uppsala „	5	1	3	4	13	1 155	848	523	992	3 518	12 704	5	7	6	13	31	17	10	3	11	41
Södermanlands „	6	3	5	10	24	1 815	1 318	899	1 376	5 408	12 336	2	3	—	3	8	27	17	5	38	87
Östergötlands „	27	29	30	22	108	4 623	3 577	1 496	3 305	13 001	32 406	7	3	2	6	18	19	28	5	26	78
Jönköpings „	58	52	74	66	256	822	1 153	622	1 255	3 852	5 266	3	3	5	5	16	25	18	9	34	86
Kronobergs „	11	17	17	13	58	961	556	613	804	2 934	3 321	5	4	1	5	15	18	17	10	19	64
Kalmar „	58	59	69	64	250	1 087	803	820	855	3 570	5 138	8	1	1	3	13	27	10	3	31	71
Gotlands „	6	8	3	4	21	446	202	123	164	985	2 092	—	—	—	—	—	8	7	2	26	43
Blekinge „	20	19	20	23	82	737	486	408	528	2 159	5 142	—	—	—	—	—	9	3	1	12	25
Kristianstads „	16	21	50	49	136	1 811	1 368	1 062	1 544	5 785	16 006	5	8	1	2	16	37	35	15	100	187
Malmöhus „	14	8	4	4	30	5 477	4 150	3 220	5 561	18 408	46 958	4	—	—	5	9	62	69	35	179	345
Hallands „	2	1	1	3	7	2 871	2 077	1 489	2 444	8 881	4 873	1	4	3	5	13	29	24	5	48	106
Göteborgs o. Boh. „	—	—	—	—	—	828	632	737	820	3 017	3 158	16	3	1	5	25	6	12	4	18	40
Älvsborgs „	—	1	2	—	3	1 184	1 266	1 465	1 700	5 615	6 063	10	5	5	8	28	10	17	3	35	65
Skaraborgs „	3	1	3	2	9	3 247	2 559	1 651	2 690	10 147	17 157	12	13	3	7	35	18	24	3	43	88
Värmlands „	—	—	2	—	2	1 220	1 093	895	1 151	4 359	7 279	5	1	1	—	7	45	20	—	28	93
Örebro „	4	3	1	2	10	2 467	1 839	1 425	1 797	7 528	12 533	2	4	1	1	8	14	19	4	15	52
Västmanlands „	3	4	1	2	10	1 650	1 061	713	1 067	4 441	9 404	—	1	—	1	2	12	8	—	14	34
Kopparbergs „	—	1	—	—	1	1 568	1 582	787	1 480	5 417	3 914	12	13	—	4	29	49	16	6	30	101
Gävleborgs „	—	1	—	1	2	1 078	1 186	1 122	1 039	4 425	3 737	6	15	4	9	34	49	34	2	38	123
Västernorrlands „	1	—	12	48	61	456	500	594	452	2 002	1 285	1	1	4	4	10	29	9	3	21	62
Jämtlands „	—	—	—	—	—	464	561	381	305	1 711	1 125	32	17	1	3	53	31	19	1	17	68
Västerbottens „	1	—	—	—	1	1 363	1 274	683	639	3 959	1 678	9	6	2	2	19	44	16	4	26	90
Norrbottnens „	—	—	—	—	—	762	834	589	506	2 691	1 423	14	2	—	1	17	100	38	3	17	158
Summa	245	234	306	324	1 109	40 487	33 062	23 799	34 579	131 927	231 584	159	118	41	92	410	693	481	128	841	2 143

Tab. 5. Antal vid offentliga slakthus och kontrollslakterier slaktade och besiktigade, djur samt besiktigade kroppar av vilt (älg m. m.) år 1948.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Slakthusets eller slakteriets nummer och läge <i>Numéros et lieux des abattoirs ou des boucheries</i>	Stor- boskap <i>Gros bétail</i>	Kalv <i>Större Grands</i>	Veauz <i>Mindre Petits</i>	Får, get Mou- tons, chèvres	Svin <i>Gros</i>	Porcs <i>Spädgris Cochon- nets</i>	Häst <i>Chevaux</i>	Föl <i>Grands Pou- lains</i>	Älg <i>Élans</i>	Ren <i>Rennes</i>	Vild- svin <i>Sang- liers</i>
<i>Slakthus.</i>											
1. Stockholm	16 205	3 891	20 715	4 899	22 685	226	2 031	44	53	—	—
2. Göteborg	10 832	6 850	13 634	4 841	32 410	2 095	1 151	193	55	—	—
3. Malmö	6 924	6 449	3 364	2 682	23 621	36	950	25	8	—	—
4. Eskilstuna	4 687	1 537	11 241	773	8 390	53	363	7	25	—	—
5. Linköping	11 936	5 703	19 779	2 596	22 505	1 046	1 173	22	79	—	—
7. Hålsingborg	3 598	1 590	2 261	1 407	11 179	1 149	473	26	16	—	—
8. Norrköping	1 471	748	2 169	206	4 728	31	108	10	80	—	—
Summa	55 633	26 768	73 163	17 404	125 518	4 636	6 249	327	316	—	—
<i>Kontrollslakterier.</i>											
45. Bollnäs	982	437	1 787	1 486	1 367	1	121	1	—	1	—
46. Vilhelmina	1 308	742	1 307	2 047	413	—	200	1	—	392	—
47. Sollefteå	1 785	832	3 586	3 274	632	4	234	1	2	—	—
48. Karlskrona	3 964	2 613	10 042	2 003	8 045	224	299	4	1	—	—
49. Ljungby	741	2 239	573	734	2 829	570	47	3	18	1	—
50. Eksjö	1 385	1 674	3 220	339	3 669	47	142	7	12	—	—
51. Kalmar	10 552	10 331	18 252	5 755	30 627	234	740	22	16	—	—
52. Tomelilla	7 192	10 630	4 846	1 178	93 001	757	675	22	3	3	—
53. Sävsjö	1 298	3 910	1 895	427	4 626	38	84	3	16	—	—
54. Kil	3 465	8 726	7 859	2 172	5 914	458	352	1	11	—	—
55. Trelleborg	1 536	1 704	4 259	161	51 858	251	211	4	3	—	—
56. Halmstad	6 857	15 057	8 751	3 615	76 409	758	598	5	65	—	—
57. Falkenberg	1 585	2 572	2 545	479	3 084	1 760	147	14	14	—	—
58. Uppsala	6 865	1 522	20 492	2 374	13 621	26	611	2	93	26	—
59. Skellefteå	3 299	3 034	5 768	1 511	7 193	2	326	25	8	—	—
60. Hova	1 341	1 472	836	217	1 808	7	63	7	2	—	—
61. Ängelholm	4 770	2 818	3 891	370	32 151	90	241	2	6	—	—
62. Varberg	1 761	3 175	2 257	940	11 760	728	167	8	4	—	—
63. Sege	6 674	3 446	2 790	25	23 422	—	294	—	—	—	—
64. Landskrona	721	158	393	131	3 088	211	31	2	—	—	—
65. Eslöv	4 251	1 525	2 397	193	35 797	3 715	95	2	—	—	—
66. Ulricehamu	746	772	870	249	1 703	58	52	7	—	—	—
67. Åstorp	1 146	3 573	4 889	901	30 166	104	392	3	4	—	—
68. Norrköping	4 116	1 942	14 064	676	4 584	59	387	6	68	2	—
69. Hässleholm	1 983	1 334	1 214	214	9 518	2	87	—	13	—	—
70. Uddevalla	5 607	9 383	16 431	3 667	18 064	430	450	17	11	—	—
71. Svenljunga	1 307	4 737	3 087	671	6 147	127	103	7	6	—	—
72. Hörby	1 761	3 741	4 550	426	42 251	496	171	5	5	—	—
73. Borås	2 037	3 984	5 176	389	6 187	131	187	18	—	—	—
74. Västerås	7 394	1 938	20 402	721	7 332	45	575	16	71	9	—
75. Värnamo	1 276	4 442	2 541	475	5 732	35	96	1	7	—	—
76. Borlänge	3 258	1 967	8 082	1 963	5 455	—	458	3	—	62	—
77. Jönköping	4 272	4 364	13 070	835	12 307	1	286	2	7	—	—
78. Visby	6 240	3 301	11 191	17 934	22 637	210	733	10	—	—	—
79. Stenstorp	8 808	4 304	16 313	1 058	22 160	507	592	13	10	1	—
80. Kristianstad	7 337	7 240	9 750	2 105	48 853	719	818	18	4	—	—
81. Skara	10 858	3 160	36 072	2 650	49 033	622	717	87	41	—	—
82. Alvesta	6 543	17 102	10 604	3 044	32 595	431	565	5	40	—	—
83. Kävlinge	8 996	3 352	7 901	644	69 851	35	788	78	—	—	—
84. Nyköping	4 867	904	17 248	914	6 129	141	343	8	79	—	—
85. Norrtälje	2 301	626	8 511	1 659	2 797	2	239	2	28	—	—
86. Vimmerby	1 814	4 155	4 670	2 010	8 431	170	161	3	9	—	—
87. Motala	2 519	1 370	5 614	645	5 168	—	302	5	19	—	—
88. Trollhättan	1 671	1 033	8 079	665	4 654	63	163	1	56	1	—

Tab. 5 (forts.).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
89. Västervik	1 293	796	4 167	636	3 351	10	143	5	8	—	—	—
90. Örebro	9 611	8 754	24 081	1 635	15 751	86	927	1	30	—	—	—
91. Kristinehamn . . .	2 174	2 908	4 713	885	3 329	5	175	—	—	—	—	—
92. Strängnäs	1 461	398	4 354	747	1 516	—	104	2	38	—	—	—
93. Vetlanda	1 841	3 560	2 887	796	5 017	183	149	5	24	—	—	—
94. Arvika	1 824	6 838	2 059	986	1 482	3	214	1	—	—	—	—
95. Tranås	3 564	4 531	5 618	874	8 231	76	269	6	14	—	—	—
96. Valbo	5 239	3 060	14 854	3 284	7 753	49	473	10	21	—	—	—
97. Valdemarsvik . . .	810	716	2 395	265	1 791	6	77	2	28	—	—	—
98. Kisa	1 037	2 203	2 481	698	4 243	10	101	3	—	—	—	—
99. Umeå	5 672	5 468	10 421	4 811	7 592	39	518	26	8	—	—	—
100. Kristianstad . . .	1 345	898	559	448	4 890	885	165	1	4	—	—	—
102. Hultsfred	1 079	1 503	657	1 347	1 690	35	110	30	—	—	—	—
103. Säfte	1 282	2 789	2 191	526	1 848	30	129	4	4	—	—	—
104. Mörrum	900	288	601	77	2 071	3	71	—	—	—	—	—
105. Slöinge	2 059	1 759	496	1 085	8 307	2 202	208	13	27	—	—	—
106. Enköping	2 437	352	7 994	506	2 544	17	181	5	48	—	—	—
107. Växjö	1 091	1 227	431	257	1 832	—	91	9	6	—	—	—
108. Aneby	2 290	1 844	2 333	330	3 542	3	118	4	11	—	—	—
109. Sundsvall	1 854	891	4 167	1 757	1 372	—	267	1	2	—	—	—
110. Östersund	3 512	480	8 252	4 406	1 924	9	603	17	2	—	—	—
111. Gällersås	2 295	1 878	2 879	171	4 847	62	259	18	20	—	—	—
112. Brälanda	1 728	3 628	4 762	745	5 572	823	149	2	6	—	—	—
113. Alingsås	2 696	3 320	10 229	698	8 900	590	224	—	11	—	—	—
114. Katrineholm	1 881	492	4 881	127	2 153	17	178	3	27	—	—	—
115. Örnsköldsvik . . .	1 633	1 126	1 997	2 188	872	1	186	—	—	—	—	—
116. Torsby	831	2 763	564	1 328	352	—	92	1	—	—	—	—
117. Kalmar	2 313	1 626	1 382	496	2 522	4	131	11	5	5	—	—
118. Skövde	3 740	994	2 768	419	9 350	1 620	276	24	6	—	—	—
119. Luleå	3 275	678	6 399	1 178	881	—	343	1	—	—	—	—
120. Hille	740	400	1 073	166	1 822	1	125	—	—	—	—	—
Summa	242 696	235 569	480 720	107 839	966 406	21 038	21 397	656	1 102	48 455	—	—
Slutsumma	298 349	262 337	553 883	125 243	1 091 924	25 674	27 646	983	1 418	48 455	—	—

Tab. 6. Antal vid offentliga slakthus och kontrollslakterier helt eller delvis beslagtagna kroppar samt viktagna åtgärder år 1948.

Tabellen tryckes ej men finnes (i manuskript) tillgänglig hos veterinärstyrelsen.

Tab. 7. Antal och vikt av vid offentliga slakthus och kontrollslakterier särskilt behandlade hela kroppar jämte uppgift å behandlingens art år 1948.

Tabellen tryckes ej men finnes (i manuskript) tillgänglig hos veterinärstyrelsen.

Tab. 8. Viktigare beslagsorsaker vid offentliga slakthus och kontrollslakterier år 1948.

Tabellen tryckes ej men finnes (i manuskript) tillgänglig hos veterinärstyrelsen.

Tab. 9. Antal vid köttbesiktningsbyråer besiktigade djurkroppar år 1948.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Besiktningsbyråernas läge ¹	Stor- boskap ²		Större kalv ³		Mindre kalv ⁴		Får, get ⁵		Svin ⁶		Spädgris ⁷		Häst ⁸		Föl ⁹		Älg ¹⁰		Björn ¹¹			Vild- svin ¹²		Gräv- ling ¹³	
	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1, 1	1, 2	1/4	1/1	1/2	1/4	1/1	1/2	1/1
Stockholms stad . .	123	2	236	3	320	1	1 814	1	150	99	3	—	34	—	—	—	112	17	27	—	—	—	—	—	—
Stockholms län	841	8	856	8	2 026	3	510	3	1 135	272	6	—	76	—	4	—	40	12	14	—	—	—	—	—	—
Uppsala >	1 026	2	616	10	2 422	4	642	4	2 501	953	74	—	104	—	3	—	111	26	47	—	—	—	—	—	—
Södermanlands >	826	—	794	12	2 783	1	125	1	2 093	531	30	—	42	—	2	—	111	36	112	—	—	—	—	—	—
Östergötlands >	146	—	131	6	291	—	87	2	365	275	8	—	23	—	1	—	40	31	15	—	—	—	—	—	—
Jönköpings >	1 554	32	2 328	61	2 157	56	547	5	3 683	1 534	22	—	106	1	5	—	66	28	10	—	—	—	—	—	—
Kronobergs >	889	6	2 426	18	854	21	590	10	2 670	921	8	—	51	—	—	—	34	39	10	—	—	—	—	—	—
Kalmar >	1 358	3	1 264	48	1 509	17	717	3	1 270	1 771	13	—	195	—	21	—	74	36	11	—	—	—	—	—	—
Gotlands >	3	—	7	—	6	—	20	—	48	7	—	—	7	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge >	621	—	334	4	1 218	5	647	8	1 627	542	14	—	25	3	—	—	14	3	1	—	—	—	—	—	—
Kristianstads >	659	—	743	1	858	—	522	3	3 347	60	6	—	26	—	—	—	20	5	—	—	—	—	—	—	—
Malmöhus >	988	3	995	1	1 358	1	1 031	4	4 470	85	37	—	26	—	3	—	5	1	—	—	—	—	—	—	—
Hallands >	167	—	94	6	63	—	146	1	381	19	3	—	6	—	—	—	38	2	2	—	—	—	—	—	—
Göteborgs o. Bohus >	342	10	458	3	336	3	253	2	510	61	18	—	49	—	9	—	68	13	33	—	—	—	2	—	—
Älvsborgs >	3 583	42	4 438	123	5 565	43	1 175	22	8 760	1 175	55	—	412	1	70	—	61	21	2	—	—	—	—	—	—
Skaraborgs >	2 209	32	1 255	9	7 740	4	596	6	4 914	478	44	—	192	—	26	—	93	25	4	—	—	—	—	—	—
Värmlands >	2 292	11	3 273	27	2 345	6	1 473	3	1 882	567	13	2	198	—	4	—	69	28	7	—	—	—	—	—	—
Örebro >	929	7	1 256	17	1 273	3	250	3	1 034	740	6	—	70	2	—	—	83	22	10	—	—	—	—	—	—
Västmanlands >	2 363	10	1 309	15	6 015	—	523	1	3 079	232	11	1	270	4	5	—	87	28	32	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs >	4 308	90	2 781	56	7 413	15	2 125	15	4 410	695	12	—	808	1	15	1	30	13	3	—	—	—	—	—	—
Gävleborgs >	4 537	12	3 241	58	9 711	78	2 623	8	3 258	1 889	12	—	634	1	18	—	130	23	34	—	—	—	—	—	—
Västernorrlands >	4 947	31	3 686	53	10 415	68	3 327	13	2 673	698	15	—	410	—	12	2	17	7	2	—	—	—	—	—	—
Jämtlands >	1 945	19	533	10	4 073	84	988	9	634	446	1	—	196	—	7	—	25	5	8	—	—	—	—	—	—
Västerbottens >	4 472	27	3 994	37	5 911	16	2 501	8	3 119	649	8	—	415	2	5	—	18	2	5	—	—	1	—	—	—
Norrbottnens >	2 614	27	720	24	4 108	3	1 042	4	842	101	2	—	635	—	—	—	8	2	—	—	—	—	—	—	—
Summa	48 815	375	37 767	610	80 769	442	24 274	141	58 757	14 846	421	2	4 930	15	211	3	1 371	422	389	3	—	1	5	—	—

Anm. Uppgifter för varje ort inom respektive län finnas (i manuskript) tillgängliga hos veterinärstyrelsen. Till besiktning inlämnad $\frac{3}{4}$ kropp räknas som $\frac{1}{1}$ kropp.

¹ Situations des bureaux d'inspection des viandes. — ² Gros bétail. — ³ Veaux, gros. — ⁴ Veaux, petits. — ⁵ Moutons et chèvres. — ⁶ Porcs. — ⁷ Cochonnets. — ⁸ Chevaux. — ⁹ Poulains. — ¹⁰ Elans. — ¹¹ Ours. — ¹² Sangliers. — ¹³ Blaireaux.

Tab. 10. Antal vid köttbesiktningsbyråer helt eller delvis beslagtagna kroppar och vid beslagen vidtagna åtgärder år 1948.

Tabellen tryckes ej men finnes (i manuskript) tillgänglig hos veterinärstyrelsen.

Tab. 11. Antal och vikt av vid köttbesiktningsbyråer särskilt behandlade kroppar jämte uppgift å behandlingens art år 1948.

Tabellen tryckes ej men finnes (i manuskript) tillgänglig hos veterinärstyrelsen.
